" Εγω ΠΑΡΕΤΗΡΟΥΝ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑΝ ΚΑΤΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΟΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΝΟΙΑΝ ΜΟΥ [Σελ. 152.]

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 145)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Μεταβολὴ μεγάλη ἐπῆλθεν εἰς τὸν καθημερινόν μου βίον· ἤρχισα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ σχολεῖον.

Εἶχε περάσῃ ὁ ψυχρὸς χειμὼν καὶ κάθε πρωὶ μετέβαινον εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον, παρακολουθούμενος ἀπὸ τὴν Σοφούλαν.

Ἓν παιδίον τῆς γειτονίας ὀλίγον μεγαλείτερόν μου μὲ ἔφερεν ὀπίσω.

Ἀποτέλεσμα τῆς νέας ταύτης ζωῆς μου ἦτο ὅτι, ἔχων ὀλιγώτερον καιρὸν νὰ κάμνω ἀνοησίας, δὲν ἔδιδα τόσον συχνὰ ἀφορμὰς νὰ μ' ἐπιπλήττῃ καὶ νὰ μὲ τιμωρῇ ἡ μάμμη μου. Ἀλλὰ τὰ ὀμματογυάλιά της μ' ἐτάρατταν ἀκόμη...

Κυριακὴν τινα τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου περιεπάτουν εἰς τὸν κῆπον, ὅτε πλησίον ἑνὸς τοίχου εἶδον ἀνθισμένα ἴα. Τὰ παρετήρησα πρὸς στιγμὴν σύννους· ἀλλ' ἔξαφνα ἓν ὄνομα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ χείλη μου... ἀπὸ τὴν καρδίαν μου μᾶλλον: Μητέρα!

Ὅτε ἤμην πολὺ μικρός, εἴχομεν τὴν συνήθειαν, ὁ πατήρ μου καὶ ἐγὼ νὰ πηγαίνωμεν μετὰ τὸ πρόγευμα, ἐν ᾧ ἡ μητέρα ἐνεδύετο, νὰ περιπατῶμεν εἰς ἓν ὡραῖον μέρος τοῦ κήπου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφύοντο ἴα τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ἔτους.

Ὁ πατήρ μου καὶ ἐγώ, ἐκάμνομεν μίαν ἀνθοδέσμην καὶ τὴν προσεφέρομεν εἰς τὴν μητέρα μας, ἡ ὁποία τὴν ἔθετεν εἰς τὸ στῆθός της καὶ μᾶς ἐφίλει λέγουσα: εὐχαριστῶ.

Ἐγονάτισα καὶ ἔκαμα μίαν ἀνθοδέσμην συλλογιζόμενος τὴν μητέρα μου. Ὅταν ἐτελείωσα, τὰ ἄνθη ἦσαν βρεγμένα... Εἶχα κλαύσῃ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω.

— Εἰς ποῖον νὰ τὴν δώσω; ἐσκέφθην ἐν ᾧ ἐβάδιζον πρὸς τὴν οἰκίαν.

Εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μάμμης. Εἶχε σηκωθῇ ἀπὸ τὸν μεταμεσημβρινόν της ὕπνον, μὲ εἶδε καὶ ἐμειδίασεν.

Τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο ἐνίκησε τὸν δισταγμόν μου.

— Πάρε την, μάμμη, εἶπον, τείνων πρὸς αὐτὴν τὴν ἀνθοδέσμην μου.

Μὲ παρετήρησεν ἔκπληκτος, μοὶ ἔκαμε νεῦμα καὶ ἐπλησίασε τὰ ἄνθη εἰς τὸ πρόσωπόν της ὡς διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ τὸ ἄρωμά των. Μετὰ μίαν στιγμὴν τὰ ἔθεσεν εἰς τὸ περιλαίμιόν της καὶ ἐσταύρωσεν ἐκ νέου τὰς χεῖράς της ἐπὶ τῶν γονάτων της. Αἱ παρειαί της ἦσαν ὑγραί... καὶ αὐτὴ ἐπίσης εἶχε κλαύσῃ... Ἀλλὰ διατί; Μήπως καὶ αὐτὴ εἶχε συλλογισθῇ ἐπίσης τὴν μητέρα;

Ἀνεχώρησα. Ἀλλὰ περὶ τὴν ἑσπέραν, τὴν

θελκτικὴν ἐκείνην ὥραν, καθ' ἣν δὲν εἶνε πλέον ἡμέρα καὶ ἐν τούτοις δὲν ἀνάπτομεν ἀκόμη φῶς, ἐπανῆλθον κατὰ τὸ σύνηθες νὰ καθίσω πλησίον τῆς μάμμης μου.

Τοιαύτην ὥραν μοὶ ἔλεγε συνήθως παραμύθια ὅταν ἤμην φρόνιμος.

Τὴν ἡμέραν, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλῶ, μὲ εἵλκυσεν εἰς τὰ γόνατά της, καὶ θέσασα τὴν κεφαλήν μου ἐπὶ τοῦ ὤμου της μοὶ ἔδωκε πολλὰς συμβουλὰς μὲ γλυκεῖς καὶ τρυφεροὺς λόγους.

Οἱ λόγοι ἐκεῖνοι καὶ ὁ τρόπος, δὲ οὗ ἐλέχθησαν, ἐπροξένησαν ἐπ' ἐμοῦ παράδοξον ἀποτέλεσμα: Μ' ἐπῆραν τὰ δάκρυα. Καὶ ἐφίλησα τὴν μάμμην μου μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μου, τὸ ὁποῖον, νομίζω, τότε πρώτην φορὰν συνέβη ἀφ' ὅτου ἐκατοικοῦμεν μαζί.

Ἐν τούτοις μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔπραξα ἄλλο σφάλμα.

Μοὶ ἐπῆλθεν ἡ σατανικὴ ἰδέα νὰ κλείσω εἰς ἓν κλωβίον, τὸ ὁποῖον εἶχον εὕρῃ εἰς τὴν σοφίταν, τὴν *Φρόνιμην* καὶ τὴν *Προσεκτικήν*.

Ὅτε ἡ μάμμη μου ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, εἶδε τὴν *Προσεκτικὴν* ἑτοίμην νὰ ἐφορμήσῃ ἐπὶ τῆς μικρᾶς σκύλας, ἡ ὁποία, τρέμουσα ἀπὸ φόβον, προσεπάθει νὰ προφυλάξῃ τοὺς ὀφθαλμούς της μὲ τοὺς πόδας της.

Ἐγὼ πλησίον τοῦ κλωβίου παρετήρουν τὴν κωμῳδίαν καγχάζων, κατενθουσιασμένος διὰ τὴν ἐπίνοιάν μου.

Ἡ μάμμη μου διῆλθε πλησίον μου χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κλωβίου καὶ οὐχὶ ἄνευ δυσκολίας ἐξέβαλεν ἀπ' αὐτὸ τὴν γηραιὰν *Φρόνιμην*.

Ἔπειτα, λαβοῦσα αὐτὴν εἰς τὴν ἀγκάλην της, ἔρριψεν ἐπ' ἐμοῦ βλέμμα ἀγανακτήσεως καὶ ἀπεμακρύνθη ψιθυρίζουσα:

— Φεῦ! ἠπατήθην· τὸ παιδὶ αὐτὸ δὲν ἔχει καρδιά!

Παρῆλθεν ἓν ἔτος καὶ πλέον, ὁ δὲ χαρακτήρ μου κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἐβελτιώθη μεγάλως.

Ἡ συναναστροφή μου μετὰ τῶν συμμαθητῶν μου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐφοβοῦντο τὸν θυμόν μου καὶ ἐπερίπαιζον τὴν ἀλαζονείαν μου, μετέβαλον κατά τι τὸν χαρακτῆρά μου ὡς πρὸς τὰ δύο ταῦτα ἐλαττώματα, ἀλλ' ἤμην ἀκόμη ἐγωϊστὴς καὶ λαίμαργος.

Πρωΐαν τινά, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρουν εἰς τὸ σχολεῖον, εἶδον ὅτι ἡ Σοφούλα ἐκτύπα βούτυρον. Μόνον ὀλίγον εἶχε γίνῃ ἀκόμη, ἀλλ' ἦτο τόσον ὡραῖον, ὥστε ἤθελον ὀλίγον.

— Δός μου αὐτὸ τὸ βούτυρον, εἶπον εἰς τὴν Σοφούλαν.

Ἡ μάμμη μου ἤκουσεν.

— Ἂν εἶσαι καλὸς καὶ φρόνιμος, ἂν περάσῃς καλὰ εἰς τὸ σχολεῖον, θὰ σοῦ τὸ δώσω τὸ δειλινόν, σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.

Ἀνεχώρησα εὐχαριστημένος.

Ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχα ὀκτὼ πεντάρες εἰς τὸ θυλάκιόν μου. Ἡ μάμμη μου μοὶ ἔδιδε μίαν πεντάραν δι' ἕκαστον ἄριστα, τὸ ὁποῖον ἔπαιρνα εἰς τὰ μαθήματά μου· ἀπ' αὐτὸ τὸ εἰσόδημά μου ἔκαμνα τὰ μικρά μου ἔξοδα.

Ἐν ᾧ ἐξηρχόμην ἀπὸ τὸν κῆπον μόνος (διότι ἀφ' οὗ ἐπλησίαζα πλέον εἰς τὸ δέκατον ἔτος μου ἐπήγαινα χωρὶς συνοδὸν εἰς τὸ σχολεῖον) συνήντησα μίαν μικρὰν ἐπαίτιδα, ἡ ὁποία ἐπροχώρησε πρὸς ἐμέ. Εἶχα ἀκριβῶς τὴν χεῖρά μου εἰς τὸ θυλάκιόν μου καὶ ἐκωδώνιζα εὐθύμως τὰς πεντάρας μου, συλλογιζόμενος εἰς ποῖον παιγνίδιον ἢ γλύκισμα νὰ τὰς χρησιμοποιήσω.

Ἡ μικρὰ ἤκουσεν ἀναμφιβόλως τὸν κωδωνισμὸν ἐκεῖνον, διότι ἐψιθύρισε τείνουσα πρός με τὴν χεῖρά της:

— Ἐλεημοσύνη, ἀρχοντόπουλό μου.

— Πήγαινε εἰς τὸ σπίτι, ἀπήντησα χωρὶς νὰ ρίψω βλέμμα ἐπ' αὐτῆς.

Ἡ μάμμη μου, ἥτις μὲ εἶχε συνοδεύσῃ μέχρι τῆς θύρας, μὲ ἤκουσεν:

— Ἔλα ἐδῶ, κόρη μου, εἶπεν εἰς τὴν ἐπαίτιδα, θὰ σοῦ δώσωμεν κάτι καλὸν νὰ φάγῃς.

Ὤ, ποῦ νὰ τὸ ὑποθέσω;

Τὸ δειλινόν, ὅτε ἐζήτησα τὸ βούτυρόν μου, ἡ Σοφούλα μοὶ ἀπήντησεν ὅτι τὸ ἔφαγεν ἡ μικρὰ ἐπαῖτις.

Ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀρχίσω τοὺς ἄλλοτε θυμούς μου, ἀλλ' ἐκρατήθην. Ἐνόησα τώρα ὅτι ἐφάνην σκληρὸς καὶ ὅτι μοῦ ἤξιζε τὸ μάθημα ἐκεῖνο.

Ἦτο τόσον εὔκολον νὰ λάβω δύο πεντάρες ἀπὸ τὸ θυλάκιόν μου καὶ νὰ τὰς δώσω εἰς τὸ πτωχὸν κοράσιον!..

Ἡ μάμμη μου μὲ παρετήρει μειδιῶσα.

Μ' ἐκεῖνα τὰ μαγικὰ ὀμματογυάλιά της ἐμάντευσε βεβαίως τὰς σκέψεις μου, διότι μοὶ τὰς ἐπανέλαβε λέξιν πρὸς λέξιν.

— Ἔλα ἐδῶ, μοὶ εἶπεν, ἂς καθίσωμεν εἰς αὐτὸ

τὸ κάθισμα. Καὶ ἐκεῖ, κάτω ὑπὸ τὴν σκιάδα τοῦ ἀγιοκλήματος, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος ἔδυε μεγαλοπρεπῶς, ὡμιλήσαμεν διὰ μακρῶν.

Μοὶ ἐξήγησε διατί πρέπει νὰ συμπαθῶμεν πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ τοὺς ἐλεῶμεν.

— Εἶνε καθῆκόν μας, παιδί μου, εἶπεν ἐν τέλει ὡς συμπέρασμα. Ἡ καρδία μας πρέπει νὰ μᾶς παρακινῇ νὰ βοηθῶμεν τοὺς δυστυχεῖς, ὁσάκις εἰμποροῦμεν. Αὐτὸς ὁ Θεὸς μᾶς τὸ παραγγέλει. Εἶπε: «Καὶ ἓν ποτήριον νεροῦ ἂν δώσετε ἐν ὀνόματί μου, καὶ αὐτὸ θὰ σᾶς λογαριασθῇ.»

— Καὶ ἕνα ποτῆρι νερὸ μονάχα, μάμμη;

— Ναί, παιδί μου· ὅλα τὰ ἐνθυμεῖται.

Δὲν εἶπα τίποτε ἄλλο· ἡ μάμμη μου μὲ ἀφῆκε σκεπτόμενον.

Εἶχον παρέλθῃ τρεῖς μῆνες ἴσως ἀφ' ὅτου εἶχε συμβῇ τὸ μικρὸν τοῦτο ἐπεισόδιον, ὅτε ἡμέραν τινά, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ σχολείου, συνήντησα καὶ πάλιν ἓν πτωχόπουλον. Τώρα ἦτο παιδίον τῆς ἡλικίας μου.

Μοὶ εἶπε καὶ τοῦτο ὅπως ἄλλοτε ἡ κόρη:

— Ἐλεημοσύνη, ἀρχοντόπουλο.

Ἐνεθυμήθην τοὺς λόγους τῆς μάμμης μου.

— Θέλεις ἕνα ποτῆρι νερό; ἠρώτησα.

Ὁ μικρὸς ἐπαίτης μὲ παρετήρησε μὲ ἔκπληξιν.

— Εὐχαριστῶ, δὲν διψῶ· ἀπήντησεν.

— Δὲν διψᾷς διόλου;

— Ὄχι.

Τότε ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου θαυμασία τις ἰδέα. Ῥίψας τὸ βλέμμα μου ἐπὶ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ πτωχοῦ παιδίου παρετήρησα ὅτι ἡ περισκελίς του εἶχε μεγάλας ὀπὰς τόσας, ὥστε ἂν ἡ μάμμη του ἤθελε... ἤθελε... νὰ τὸ τιμωρήσῃ, ἠδύνατο νὰ τὸ πράξῃ χωρὶς νὰ ἐκδύσῃ τὸν ἔγγονόν της.

Ἀμέσως ἐξέβαλα τὴν περισκελίδα μου.

Ἦτο ὡραῖον πανταλονάκι ἀπὸ τσόχαν καστανοῦ χρώματος, τὸ ὁποῖον ἐφόρουν πρὸ ὀλίγου καιροῦ. Ἤξιζε βεβαίως πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἓν ποτήριον ὕδατος.

Μετ' ὀλίγον εὑρέθην μὲ μόνον τὸ ἐσώβρακόν μου.

Ἡ ἐνδυμασία μου βεβαίως ἦτο παράδοξος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀλλ' ἤδη εἶχον περάσῃ τὰς οἰκίας καὶ δὲν ἔτρεχα τὸν κίνδυνον νὰ συναντήσω ἀνθρώπους πρὶν φθάσω εἰς τὴν κατοικίαν μας.

Ὁ πτωχὸς χωρικὸς ἐδίσταζεν.

— Πάρε το, πάρε το, σοῦ λέγω. Ἡ μάμμη μου θὰ εὐχαριστηθῇ πολύ. Φόρεσέ το γρήγορα, διὰ νὰ ἰδῶ ἂν σοῦ πηγαίνῃ ὡραῖα.

Ἀλλ' ἔπειτα ἐσυλλογίσθην κάτι.

— Ἀ! στάσου! ἡ σβοῦρά μου εἶνε μέσα 'ς τὴν τσέπη.

Ὅτε τὴν ἔλαβα, εἶδα ὅτι ὁ μικρὸς ἐπαίτης τὴν παραιτήρει μετὰ θαυμασμοῦ:

— Ὤχ, τί εὔμορφη σβοῦρα! ἐψιθύρισε.

— Δὲν εἶχες ποτέ σου;

— Ὄχι, ποτέ.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ παιδίου μ' ἐλύπησε κατάκαρδα. Συνεκινήθην βαθέως· ποτέ του δὲν εἶχε σβοῦραν! Τὸ κακόμοιρον! Χωρὶς ψωμὶ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ, ἐσκέφθην· ἀλλὰ χωρὶς σβοῦραν;...

Ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχα πάρῃ μερικὰ ἄριστα, ὥστε μὲ τὸ ἀντίτιμόν των ἠδυνάμην ν' ἀγοράσω μίαν ἄλλην σβοῦραν.

— Κράτησέ την, τῷ εἶπα· σοῦ τὴν δίδω. Γυρνᾷ πολὺ εὔμορφα. Νὰ καὶ ὁ σπάγος.

Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ παιδίον περισσότερον ηὐχαριστήθη διὰ τὴν σβοῦραν παρὰ διὰ τὸ πανταλόνι.

Μοὶ ἐξέφρασε θερμῶς τὰς εὐχαριστίας του καὶ ἀνεχώρησε φαιδρότατα.

Εἶχε τρέξῃ κατ' ἀρχάς· ἀλλὰ ἐξετάζων μὲ θαυμασμὸν καθ' ὁδὸν τὸ δῶρόν μου ἐβράδυνε τὸ βῆμά του, ὥστε ὅταν ἔφθασε πρὸ τῆς οἰκίας μου μόλις εἴκοσι βήματα ἤμην ὀπίσω αὐτοῦ. Ἡ μάμμη μου περιεπάτει εἰς τὸν κῆπον, πλησίον τῆς θύρας. Καθὼς εἶδε διαβαίνοντα τὸν μικρὸν ἐπαίτην εἶπε πρὸς τὴν Σοφούλαν:

— Παράδοξον! Αὐτὸ τὸ πτωχόπαιδον ἔχει πανταλονάκι ὡσὰν τοῦ Ἀριστάρχου μας.

Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθον εἰς τὸν κῆπον· ἐπροχώρησα δὲ σοβαρῶς, ὅπως ἁρμόζει εἰς ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶνε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν διαγωγήν του.

— Χριστὲ καὶ Παναγία! τὸ ἰδικόν του εἶνε! ἀνέκραξεν ἡ μάμμη μου. Ἀρίσταρχε, τί τὸ ἔκαμες τὸ πανταλόνι σου;

— Τὸ ἔδωκα εἰς ἕνα πτωχόπαιδον, παὺ ἦτο σχεδὸν γυμνόν, ἀπεκρίθην. Ὁ Θεὸς θὰ εὐχαριστηθῇ, μάμμη μου.

Ἡ μάμμη μου μόλις καὶ μετὰ βίας ἐκράτει τοὺς γέλωτάς της.

— Στοιχηματίζω, εἶπε μὲ κακεντρέχειαν, ὅτι τὴν σβοῦρά σου δὲν τὴν ἔδωκες.

— Ὄχι, μάμμη, τοῦ τὴν ἔδωκα. Ὤ, πῶς τὴν

ἔβλεπε τὸ καϊμένο, τὴν ἔτρωγε μὲ τὰ μάτιά του. Ποτέ του δὲν ἔπιασε σβοῦρα!

Τότε ἡ μάμμη μου μ' ἐφίλησε μὲ τόσην στοργήν, ὥστε ἠσθάνθην τὴν καρδίαν της κτυποῦσαν πλησίον τῆς ἰδικῆς μου.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔγινα καλλίτερος. Ἀφωσιώθην εἰς τὴν μάμμην μου καὶ συνεδέθην στενώτερον μετ' αὐτῆς· ἐνίοτε ὅταν μοῦ ἀνεφαίνετο ὁ ἄλλοτε χαρακτήρ μου, ἐδείκνυεν αὐστηρότητα πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ συνήθως τὸ ἀπόγευμα διηρχόμεθα εὐχαρίστως ὥρας τινὰς μαζί. Τώρα κατεκλινόμην εἰς τὰς ἐννέα, ἀντὶ τῶν ὀκτώ, καὶ ἂν ἐφερόμην ὅπως ἔπρεπεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐπαίζομεν τὴν ἑσπέραν *δάμαν*.

Κάποτε μοὶ ἤρχετο ἐπιθυμία νὰ τὴν ἐρωτήσω περὶ τῶν ὀμματογυαλίων της, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων.

(Ἕπεται τὸ τέλος) Κατὰ τὸ Γαλλικόν

* * *

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

Α΄

Πόσον ἦτο εὐτυχὴς ὅτε ἦτο μικρὸν παιδίον, ἡ γυφτοπούλα Νεδζή. Ἦτο εὐκίνητος καὶ ἐλαφρὰ ὡς σκίουρος, εὔκαπτος καὶ νευρώδης ὡς νέος ἄγριος ἵππος, ἔτρεχεν εἰς τὰς πεδιάδας ἀνυπόδητος καὶ ἀκτένιστος, εὐφραινομένη καὶ ἀπολαμβάνουσα ἐλευθέρως τὰς καλλονὰς τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Δέν την περιέκλειον τείχη ὡς φυλακή, οὐδὲ ὅρια εἶχε τὸ βλέμμα της. Καθ' ἑκάστην ὁρίζοντες νέοι ἐξηπλοῦντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ νέαι ὁδοὶ πρὸ τῶν ποδῶν της. Πατρίδα εἶχε τὴν φυλήν της, κατοικίαν τὴν σκηνήν, καὶ ὁσάκις ἀναμιγνυομένη εἰς τὰ παιγνίδια τῶν νεανίδων ἐχόρευε κινοῦσα καὶ σείουσα εἰς τὸν ἀέρα τὸ σεῖστρόν της, ὅπερ ἐκόσμουν χρυσοῖ κωδωνίσκοι, καὶ οἱ λευκοὶ ὀδόντες της ἔλαμπον πρὸ τῆς πυρᾶς τὴν νύκτα ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκηνῶν τῆς φυλῆς, πάντες οἱ ὁμόφυλοί της ἐθαύμαζον αὐτήν, τὴν εὐτυχῆ γυφτοπούλαν Νεδζή.

Β΄

Ἀλλ' ἦλθεν ἡμέρα καθ' ἣν πάντα ταῦτα ἐξηφανίσθησαν, πᾶσα ἡ εὐτυχία ἀπέπτη· ἡ φυλὴ διασκορπισθεῖσα διὰ τῆς βίας διεσπάρη εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Διέτριβε τότε ἐν χώρᾳ ἀμαθεστάτῃ καὶ ἥτις ἐπίστευεν εἰς τὴν μαγείαν. Καὶ λοιπὸν ἐὰν τὰ ποίμνια ἐδεκάτιζεν ἐπιδημία, οἱ Ἀθίγγανοι ἔπταιον, ἐὰν τυχὸν πυρκαϊὰ ἐπυρπόλει ἀποθήκην τινά, οἱ Ἀθίγγανοι ἐπέσυραν τὸ πῦρ ἐπ' αὐτήν, ἐὰν λοιμὸς ἠρήμωνε τὰ χωρία, βεβαίως οἱ Ἀθίγγανοι ἐδηλητηρίασαν τὰς κρήνας. Οὐαὶ εἰς τοὺς ἀπομακρυνομένους ἐκ τῆς φυλῆς των! τὸ μῖσος καὶ ἡ ἐκδίκησις ἐνεδρεύουσα προσέβαλλεν αὐτοὺς διαβαίνοντας. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦτο κάκιστον εἰς τοὺς δυσμοίρους Ἀθιγγάνους.

Συνέβη δὲ καὶ ἡ γυφτοπούλα Νεδζὴ νὰ συλληφθῇ ἐν μέσῳ ὕβρεων καὶ ἀπειλῶν· αἱ χεῖρές της ἐδέθησαν διὰ σχοινίου λεπτοῦ, καὶ ἐρρίφθη εἰς φυλακὴν ἐξηντλημένη καὶ ἀσθενής. Ἐκεῖ κατὰ πρῶτον ἐκοιμήθη ὑπὸ στέγην, ἐν τῇ φυλακῇ, ἡ δύσμοιρος γυφτοπούλα Νεδζή.

Γ΄

Χαριέστατον κοράσιον ἦτο ἡ ξανθοῦλα Βαβελή, ἡ ἐγγόνη τοῦ γηραιοῦ δεσμοφύλακος Ἰακώβου, ἡ μόνη του παρηγορία ἥτις ἀπέμεινεν εἰς αὐτὸν ἐκ τέσσων τέκνων καὶ ἐγγόνων. Τὴν ἠγάπα μεθ' ὅλης τῆς ἀγάπης μεθ' ἧς ἠγάπησε πάντας τοὺς ἀποθανόντας οἰκείους του, καὶ βλέπων αὐτὴν ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει ἐκείνους. Τὸ μειδίαμα τοῦ κορασίου ἐφώτιζε τὴν καρδίαν τοῦ γέροντος, καὶ ἐν μόνον πρᾶγμα ἐφοβεῖτο, μήπως ἴδῃ δακρύοντας τοὺς κυανοῦς ὀφθαλμούς του.

Διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ παρόντος τοῦ κορασίου τὴν θύραν τῆς φυλακῆς, ἐν ᾗ ἦσαν καθειργμένοι λωποδῦται καὶ κακοῦργοι· δὲν ἠθέλησέ ποτε νὰ την ἀνοίξῃ, διότι ἡ Βαβελὴ ἐλυπεῖτο καὶ ἐθλίβετο καὶ ἁπλῶς συλλογιζομένη ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωποι κακοὶ καὶ δυστυχεῖς.

Ἀλλὰ τὴν ἑσπέραν ὅμως καθ' ἣν ἔφερον εἰς τὴν φυλακὴν τὴν δύσμοιρον Νεδζήν, ὁ γέρων δεσμοφύλαξ συνεκινήθη καὶ αὐτός, ἰδὼν φυλακιζομένην τοιαύτην νέαν ... Ὅλην νύκτα εἶχε τὸν νοῦν του εἰς αὐτήν, καὶ τὴν ἑπομένην πρωΐαν φοβούμενος μήπως τὸ ἐρρυτιδωμένον πρόσωπόν του τρομάξῃ τὸ χαριέστατον πτηνόν, τὸ κεκλεισμένον ἐν τῷ ἀπαισίῳ κλωβίῳ, ἐνεχείρισεν εἰς τὴν μικρὰν Βαβελὴν τὸ ῥόφημα καὶ τὸν ἄρτον νὰ τα φέρῃ εἰς τὴν δύσμοιρον γυφτοπούλαν Νεδζήν.

Δ΄

Εἰσέρχεται ἡ μικρὰ Βαβελὴ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ διὰ τῆς αὐτῆς θύρας εἰσδύει ἀκτὶς ἡλίου ἥτις ἐφώτισε τὴν ζοφερὰν φυλακὴν καὶ ἔλαμψεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς κοιμωμένης Ἀθιγγανίδος ἐπὶ πετρίνου θρανίου. Ἡ Βαβελὴ δειλὴ καὶ συνεσταλμένη ἐστάθη, δὲν προχωρεῖ. Ἡ Νεδζὴ ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ βλέμμα της συναντᾷ τὸ βλέμμα τῆς Βαβελῆς· τόσον γλυκὺ καὶ συμπαθητικὸν ἦτο τὸ βλέμμα τοῦτο, ὥστε ἡ μικρὰ φυλακισμένη ἠσθάνθη ἀκτῖνα χαρᾶς εἰσδύουσαν εἰς τὴν καρδίαν της. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἐκινήθη νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ἀδύνατον πλάσμα καὶ νὰ τραπῇ εἰς φυγήν, ἔπειτα ὅμως ἤπλωσε τὰς δεσμίας χεῖρατης πρὸς αὐτήν, παρακαλοῦσα διὰ τοῦ βλέμματος νὰ τας λύσῃ.

«Παπποῦ, ἐλᾶτε νὰ την λύσετε», ἀνεφώνησεν ἡ Βαβελή.

Καὶ πιρευθὺς ὁ γέρων Ἰάκωβος, ὅτ ις ἵστατο ἔξω τῆς θύρας ἵνα χρείας τυχούσης προστατεύσῃ τὴν μικρὰν ἐγγονήν του, εἰσῆλθε καὶ ἔλυσε τὸ σχοινίον ὅπερ εἶχε πληγώσῃ τὰς χεῖρας τῆς Νεδζῆς. Ὡμίλησε πρὸς αὐτὴν ἠπίως, τῇ εἶπεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θά την ἀπολύσουν, τὴν ἐνεθάρρυνε, τὴν ἐπαρηγόρησεν· ἡ δὲ Βαβελὴ μειδιῶσα ὑπὸ χαρᾶς ἐκάθισε πλησίον της καί την ἔβλεπε τρώγουσαν. Ἔπειτα δὲ αἰσθανομένη ὅτι ὁ ξηρὸς ἄρτος δὲν εἶνε πολὺ νόστιμον φαγητόν, ἔδραμεν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιόν της καὶ ἔφερε μῆλον καί το ἔδωκεν εἰς τὴν Νεδζὴν τὴν γυφτοπούλαν.

Ε΄

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ δύο κοράσια ἔγιναν φίλαι. Ἀλλ' ἡ μικρὰ φυλακισμένη ἦτο ὠχρὰ καὶ ἐφθινεν ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἂν δὲν ἦτο ἡ μικρὰ Βαβελή, θὰ ἀπέθνησκε βεβαίως. Ἡ Βαβελὴ ἐκάθητο πλησίον της καί «της ἔκαμνε συντροφιά,» ἔφερεν εἰς αὐτὴν καθ' ἡμέραν ἄνθη ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ κλάδους χλωροὺς ἐκ τοῦ δάσους, καὶ ἡ δύστηνος φυλακισμένη ὠσφραίνετο αὐτὰ καὶ ἠσθάνετο ὅτι ἀναπνέει ἀέρα ἐλεύθερον. Διηγεῖτο εἰς αὐτὴν τὸν βίον τοῦ χωρίου, τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἔργα, τὰς ἡδονὰς τοῦ ἔαρος, τοῦ θέρους, τοῦ τρυγητοῦ, τί εὔμορφα παραμύθια διηγοῦντο τὸν χειμῶνα κύκλῳ τῆς ἑστίας καὶ ὅσα ἄσματα εἴξευρεν. Ἡ δὲ Νεδζὴ προσεπάθει νὰ μιμηθῇ τὴν φωνὴν καὶ τὰ ἄσματα τῆς Βαβελῆς, ἐλάμβανε τὸ σεῖστρον καὶ ἐχόρευε χοροὺς τῆς πατρίδος της, ἐλαφρὰ ἐπὶ τῶν ὀνύχων περιστρεφομένη· ἔπειτα καὶ ἡ Βαβελὴ προσεπάθει νὰ μιμηθῇ τὸν χορὸν καὶ τὸ ἆσμα τῆς μικρᾶς φίλης της.

Καὶ ἐὰν ἡ Νεδζὴ ἐθρήνει ἐνθυμουμένη τὴν ἐλευθερίαν της, ἡ Βαβελὴ ἐνηγκαλίζετο αὐτὴν καὶ διὰ τῶν ἀσπασμῶν της ἀπεξήραινε τὰ δάκρυά της. Καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας, ἠγαπῶντο ὡς ἀδελφαί, ἡ μικρὰ Βαβελὴ καὶ ἡ Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα.

Ϛ΄

Ἡ Νεδζὴ ἀπεφυλακίσθη, ἡ Νεδζὴ εἶνε ἐλευθέρα! Ὀρθὴ πλησίον τῆς θύρας τῆς φυλακῆς ἐφαίνετο ὡς χελιδὼν ἑτοιμαζομένη νὰ πετάξῃ. Ἀλλ' αἴφνης, τὸ πρόσωπόν της ἔγινε σκυθρωπόν. Ποῦ νὰ ὑπάγῃ; Ποῦ εἶνε οἱ φίλοι καὶ οἱ σύντροφοί της; Διεσκορπίσθησαν, ἔφυγον! Ποῦ νὰ πορευθῇ διὰ νὰ εὕρῃ τὰ λείψανα τῆς φυλῆς της; Καὶ ὅμως πλησίον της ἵσταται ἡ Βαβελὴ καὶ κλαίει καὶ θρηνεῖ σφίγγουσα τὴν δεξιάν της, καὶ οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοί της ἐφαίνοντο ὡς ἐὰν ἔλεγον: «Ἀχάριστο κορίτσι! θέλεις νὰ με ἀφήσῃς καὶ νὰ φύγῃς!»

Ὁ γέρων Ἰάκωβος παρατηρήσας τὴν κατήφειαν καὶ τὴν λύπην τῆς μικρᾶς Ἀθιγγανίδος λέγει πρὸς αὐτήν:

— Θέλεις νὰ μένῃς μαζί μας; Θά σε ἔχω σὰν κόρη μου καὶ θὰ ἔχω δύο κόρες· δὲν εἰξεύρεις ἡ Βαβελὴ πόσον σε ἀγαπᾷ;

— Καὶ ἐγώ σ' ἀγαπῶ» εἶπεν ἡ Νεδζὴ καὶ ἠσπάσθη τὴν χεῖρά του.

Ἔκτοτε ἐν τῇ μικρᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου νέα χριστιανὴ προσηύχετο πλησίον τῆς Βαβελῆς, νέα χορεύτρια προσετέθη εἰς τοὺς χοροὺς τοῦ χωρίου, καὶ τὸν χειμῶνα ὅτε ἐνυκτέρευον αἱ νεάνιδες τοῦ χωρίου κύκλῳ τῆς ἑστίας, τὰ ὡραιότατα παραμύθια καὶ τὰ παραδοξότατα διηγεῖτο ἡ Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα.

Ζ΄

Ἀλλ' ἦτο εὐτυχὴς ἡ κόρη τῶν σκηνιτῶν Ἀθιγγάνων ;

Συχνότατα ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἔβλεπε τὴν ὁδὸν ἐκτεινομένην μακράν, καὶ τὸ βλέμμα της κατεβρόχθιζε τὸ ἄπειρον διάστημα κατόπιν τῆς χελιδόνος καὶ τοῦ γεράνου, καὶ στεναγμὸς ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στήθους της. Τότε ἡ Βαβελὴ ἔθλιβεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ ἔλεγε :

«Δὲν ἔλεγες ὅτι θὰ φύγῃς νά μ' ἀφήσῃς ;

— Θὰ περιμένω νὰ ὑπανδρευθῇς» ἔλεγεν ἡ Νεδζὴ θλίβουσα καὶ αὐτὴ εἰς τὰς ἀγκάλας της τὴν Βαβελήν.

Ηὔξανον καὶ αἱ δύο κορασίδες, ὁ δὲ γέρων Ἰάκωβος δὲν εἶξευρε τίνα τῶν δύο νὰ προτιμᾷ. Καὶ ἡ μὲν Βαβελὴ ἤρεσκεν εἰς αὐτὸν ἕνεκα τῆς ἠπιότητος καὶ τῆς γλυκύτητός της, ἡ δὲ Νεδζὴ διὰ τὴν ῥώμην, τὸ θάρρος καὶ τὴν δραστηριότητα. Ὅθεν ὅτε ὁ Φρὰνς ὁ υἱός του ἦλθε καὶ παρέλαβε τὴν Βαβελήν, ὁ γέρων ἐπαρηγορήθη καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν :

«Τοὐλάχιστον θά μου μείνῃ ἡ Νεδζή !»

Ἔπειτα δὲ εἶπε πρὸς τὴν χαρίεσσαν Ἀθιγγανίδα :

«Θὰ εἶσαι εἰς τὸ ἑξῆς ἡ μονάκριβή μου κόρη».

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἡ Νεδζὴ δὲν ἐστάθη εἰς τὸ παράθυρον νὰ παρατηρήσῃ τὴν μακρὰν ὁδόν· κατέπνιξεν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της τὴν ἐπιθυμίαν τῶν μακρῶν πορειῶν καὶ τὰς ἀγρίας ἐλευθερίας, καὶ εἶπε καθ' ἑαυτήν:

«Τώρα εἶμαι κόρη τοῦ μπάρμπα Ἰακώβου, δὲν εἶμαι πλέον ἡ Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα !»

Η΄

Ἐπὶ ἓξ ὅλα ἔτη ἡ Νεδζὴ ἐπεριποιεῖτο τὸν γέροντα, ὅστις ἦτο ἀδύνατος. Τὸν ἠγάπησε, τὸν ἔτρεφε διὰ τῆς ἐργασίας της, καὶ ὅτε ὁ γέρων ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου εὐλογῶν αὐτήν, ἡ ἀξιόλογος κόρη εἶπε καθ' ἑαυτήν : «Θὰ ἴδω τὴν Βαβελὴν καὶ ἔπειτα πλέον θὰ 'πᾷ νὰ εὕρω τοὺς συντρόφους μου.»

Ἀλλὰ δὲν ἔφυγεν.

Ἡ Βαβελὴ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον, μήτηρ πτωχὴ καὶ χήρα ἀπηλπισμένη. Εἶχεν ὑπανδρευθῇ καὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἔγινε στρατιώτης καὶ ἐφονεύθη εἰς τὸν πόλεμον μαχόμενος ὑπὲρ Πατρίδος. Ἡ χήρα Βαβελὴ εἶχε μόνον καταφύγιον τὴν καλύβην τοῦ μακαρίτου γέροντος Ἰακώβου. Θρηνοῦσα ἔθεσε τὰ τέσσαρα ὀρφανά της εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Νεδζῆς καὶ εἶπε : Δὲν θὰ εἶνε πολύ τους δύο μητέρες !»

Ἡ Νεδζὴ υἱοθέτησεν ἐν τῇ καρδίᾳ της τὰ τέσσαρα ὀρφανὰ καὶ εἰργάσθη χάριν αὐτῶν, ὅπως εἶχεν ἐργασθῇ τόσα ἔτη χάριν τοῦ γέροντος Ἰακώβου. Εἶχε καταλάβῃ τί ἐστι καθῆκον, ὅ ἐστι τὸ νὰ πράττῃ τις τὸ καλὸν κατὰ τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός του· ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν ἣν ἐδείκνυεν εἰς αὐτὴν ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶχε γνωρίσῃ, οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, καὶ ἐξεπλήρωσε πάντα τὰ καθήκοντα ἅτινα ὀφείλει ἡ θυγάτηρ πρὸς τοὺς γονεῖς Οὐδέποτε ἔγινε μήτηρ, ἀλλ' ἔζησεν οὖσα στήριγμα καὶ προστασία τῶν τεσσάρων τέκνων, ἡ ἀξιόλογος Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα !

Θ΄

Οὕτω πως παρῆλθον πολλὰ ἔτη. Ὅτε δὲ οἱ υἱοὶ τῆς Βαβελῆς ἔγιναν ἄνδρες φιλόπονοι καὶ ἱκανοὶ νὰ γίνωσι καὶ αὐτοὶ πατέρες οἰκογενείας, ὅτε αἱ θυγατέρες της ἔγιναν μητέρες εὐδαίμονες καὶ ἡ Νεδζὴ ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ : «Κανεὶς πλέον δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκην μου», τότε πλέον τί ἀπέγινεν ἡ τάλαινα Νεδζή ; Ἀρά γε μετέβη εἰς συνάντησιν τῶν ὁμοφύλων της, ὧν πλεῖστοι διήρχοντο ἐκ τοῦ χωρίου, καὶ ἔπαλλεν ἡ καρδία της ὁσάκις τοὺς ἔβλεπεν ; Οἴμοι ! αἱ δυνάμεις της εἶχον ἐξαντληθῇ· γραῖα ἀδύνατος καὶ ἀσθενής, ὤφειλε νὰ ἀποχαιρετίσῃ διὰ παντὸς τὰ ὄνειρα τῶν παιδικῶν της χρόνων. Εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου γέροντος Ἰακώβου, καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἕδραν του, καὶ ἔβλεπε μειδιῶσα τὰ ἐγγόνια τῆς Βαβελῆς ἅτινά την ἀπεκάλουν «Θειὰ Νεδζή».

Τὸ βλέμμα της δὲν ἐπεζήτει πλέον τὴν ὁδὸν πρὸς ἣν ἀείποτε ἦτο ἐστραμμένη ἡ ἀγάπη της, δὲν ἐπρόσεχε πλέον εἰς τὴν πτῆσιν τῆς χελιδόνος καὶ τοῦ γεράνου. Ὑψώθη ἔτι ὑψηλότερον, πρὸς τὸν ἀχανῆ οὐρανόν, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἀντλήσῃ ψυχικὴν γαλήνην καὶ θάρρος, καὶ νὰ ὀνειροπολήσῃ νέαν πατρίδα ἥτις δὲν ἔμελλε νὰ διαψεύσῃ τὰς ἐλπίδας της.

Οὕτω διῆλθε τὰς τελευταίας ἡμέρας της ! καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐν τῇ γῇ βίου της ὑπῆρξεν ἡ αὐγὴ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας τῆς Νεδζῆς τῆς γυφτοπούλας !

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τῆς Mme Colomb)

Π. Ι. Φ.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 151)

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάζοντο νὰ διαβῶσι τὴν θύραν, ἐφάνη ἀναβαίνων τὴν κλίμακα ἀνὴρ σωματώδης, φορῶν στολὴν χρυσοκέντητον καὶ κοκκίνην, ὡς ἀστακὸς βραστός, ἔχων πλεῖστα ὅσα παράσημα ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ πτερὸν ἐπὶ τοῦ πίλου. Ἐκράτει δὲ καὶ ῥάβδον χρυσῆν.

Ἀφ' οὗ ἀνέβη τὴν κλίμακα ἀσθμαίνων καὶ φυσῶν ὡς φώκη, ἐχαιρέτισε τὸν Χρίστελ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν :

— Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς καὶ κύριός μου, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ὁ μέγας τελετάρχης, ἔμαθεν ἐκ φήμης τὴν ἔκτακτον τέχνην σας καὶ τὴν ἐπιτυχίαν, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σας ἀκούσῃ. Μὲ ἔστειλε λοιπὸν νὰ σας ὁδηγήσω ἐνώπιόν του. Ὁρίστε, ἀκολουθεῖτέ με.

— Μετὰ χαρᾶς, εἶπεν ὁ Χρίστελ καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα τῆς Ἐλπίδος ἠκολούθησε τὴν Αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητα τὸν τελετάρχην τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ὤ, πόσον θὰ ἔχαιρε καὶ πόσον θὰ ἐκαμάρωνεν ἡ μήτηρ τοῦ Χρίστελ, ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι ὁ υἱός της προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

Ἀφ' οὗ ἔφθασαν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὁ μέγας τελετάρχης εἰσήγαγε τοὺς δύο νέους εἰς τὴν ἀπέραντον αὐλὴν τῶν ἀνακτόρων· περιῆς τῆς αὐλῆς ἦσαν στοαὶ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ δεξαμεναὶ μετὰ ἀναβρυτηρίων μεγαλοπρεπῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τῶν ἀναβρυτηρίων ἦσαν κηπάρια καλλιτεχνικῶς ἐσχεδιασμένα, περιέχοντα ἄνθη καὶ θάμνους καρποφόρους ἀφ' ὧν ἐκρέμαντο καρποὶ διαφόρων εἰδῶν σπανίων. Ἐντὸς μεγάλων κλωβῶν ἦσαν πτηνὰ σπάνια χρυσόπτερα καὶ μελῳδικὰ καὶ ποικίλοι ψιττακοί, ἐντὸς δὲ μικροῦ ἄλσους ἔβοσκον ἔλαφοι, δορκάδες, καὶ ἄλλα τετράποδα κομψότατα καὶ εὐμορφότατα.

Διελθόντες τὴν αὐλὴν ταύτην ἦλθον εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ προπύλαια τῶν ἀνακτόρων, ἐστρωμένα διὰ πολυτίμων μαρμάρων. Στύλοι ἐκ λίθου πορφυρίτου καὶ γρανίτου ὑπεβάσταζον στέγην κεκοσμημένην διὰ χρυσῶν φατνωμάτων, καὶ οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐπεστρωμένοι πολυτελῶς διὰ ζωγραφιῶν, αἵτινες παρίστων τὰς ἐπισημοτάτας τῶν μαχῶν τῆς ἀρχαιότητος.

Ὅτε δὲ ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ προπύλαια, εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ ὁ μέγας τελετάρχης, δεικνύων τὴν παρακολουθοῦσαν αἶγα :

— Ἐννοεῖτε ὅτι δὲν δύνασθε νὰ εἰσηγάγητε εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος καὶ τὴν αἶγά σας. Ἀφῆστέ την ἐδῶ εἰς τὸ ἄλσος μαζὶ μὲ τὰς ἄλλας αἶγας καὶ τὰς ἐλάφους, καὶ ἐγὼ θὰ παραγγείλω εἰς τοὺς φύλακας νὰ την προσέχουν, καὶ νὰ μείνετε ἥσυχοι ὅτι τὸ ζῷόν σας θὰ τύχῃ πάσης περιποιήσεως.

Ἡ Ἐλπὶς ἔκυψε καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν αἶγα διὰ τῶν λευκῶν βραχιόνων της.

— Ὄχι, ὄχι ! εἶπεν ὁ Χρίστελ. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μας χωρίσουν. Τὸ γάλα της μᾶς ζῇ.

— Ἔλα, εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης μετ' εἰρωνείας. Κανεὶς δὲν ἔχει 's τὸν νοῦν του νὰ σας πάρῃ τὴν αἶγά σας. Μόνον νὰ την ἀφήσετε ἐδῶ προσωρινῶς, ὅσην ὥραν θὰ τραγουδήσετε ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Δὲν πιστεύω νὰ κάμετε τὴν ἀνοησίαν νὰ χάσετε τὴν ἀρίστην ταύτην εὐκαιρίαν χάριν τῆς ἰδιοτροπίας σας καὶ διὰ τὸ τίποτε. Φανταασθῆτε ! μουσικοὶ πλάνητες ὅπως εἶσθε σεῖς, τοὺς ὁποίους κανεὶς ἐδῶ δὲν γνωρίζει, φανταασθῆτε νὰ τραγουδήσετε ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ! φανταασθῆτε πόσον μεγάλη τιμὴ εἶνε ! Ἔλα, ἐλᾶτε, κάμετε γρήγορα ! δὲν εἰμπορεῖ νὰ περιμένῃ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης.

Ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς δὲν ἄφινε τὴν Χάριν.

— Γρήγορα λοιπόν, εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης. Καὶ ἂν τοῦ λόγου της δὲν θέλει νὰ χωρισθῇ τὴν αἶγά της, τότε ἂς μείνῃ ἐδῶ, καὶ πηγαίνομεν οἱ δύο μας· τί λέγεις, νέε μου ; Σὺ μόνος θὰ λάβῃς τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῇς ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

— Ἐλπὶς . . . θά μ' ἀφήσῃς μόνον ; εἶπεν ὁ Χρίστελ ἄπελπις πρὸς τὴν νεάνιδα. Τί θὰ γίνω ἄνευ σοῦ ;

— Καλὰ λέγεις, Χρίστελ, εἶπεν ἡ Ἐλπίς· διότι τώρα ἔχεις περισσοτέραν ἀνάγκην ἐμοῦ, παρὰ ὅτε ἦσο μικρὸν παιδίον καὶ σε ἐκοίμιζα.

Καὶ ἡ καλὴ νεᾶνις ἐνεχείρισεν εἰς τὸν νέον τὸ χρυσοῦν σχοινίον διὰ τοῦ ὁποίου ἦτο δεδεμένη ἡ Χάρις.

—Λάβετην, Χρίστελ, καὶ κάμε την ὅ τι θέλῃς.

Καὶ ὁ Χρίστελ παρευθὺς ἐνεχείρισε τὸ χρυσοῦν σχοινίον εἴς τινα τῶν φυλάκων τοῦ κήπου.

Ἡ Ἐλπὶς ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν της διὰ νὰ μὴ ἴδῃ τὴν αἶγα, καὶ ἠκολούθησε κλαίουσα.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου περιεστοιχισμένος ὑπὸ τῶν αὐλικῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἠγάπα πολὺ τὴν μουσικήν, εἶχε μουσικὸν θίασον ὅστις ἔπαιζε τακτικὰ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων. Ἐν τῷ θιάσῳ ἦσαν ἕξοχοι μουσικοὶ οἵτινες ἔπαιζον ἅρπαν, ὀξύαυλον, βιολίον καὶ βάρβιτον. Ἓν μόνον νεῦμα ἂν ἔκαμνεν ὁ βασιλεύς, εὐθὺς ἠκούετο συναυλία ἁρμονικωτάτη.

Πλησίον τοῦ βασιλέως ἐκάθητο ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ βασίλισσα, ἐνδεδυμένη ἐσθῆτα πορφυρᾶν χρυσοκέντητον καὶ ἀδαμαντοκόλλητον. Ὀλίγον δὲ ὄπισθεν αὐτῆς ἵσταντο ἡ μεγάλη κυρία καὶ αἱ κυρίαι τῆς τιμῆς, εὐμορφόταται καὶ κομψότατα ἐνδεδυμέναι καὶ αὐταί.

Ὁ Χρίστελ ἐθαμβώθη ὑπὸ τῆς τόσης μεγαλοπρεπείας καὶ ἠρώτησε τὴν Ἐλπίδα:

— Ἐλπίς μου, πῶς θὰ παίξω ἐνώπιον ὅλων αὐτῶν τῶν μεγιστάνων;

Κυρίως ἐφόβιζον τὸν Χρίστελ οἱ μουσικοί, οἵτινες ἔβλεπον μετὰ ὑπεροψίας καὶ καταφρονήσεως τὸν πρόστυχον ἐκεῖνον μουσουργόν, ὃν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἤθελε καὶ καλὰ νὰ ἀκούσῃ, ἐν ᾧ εἶχε παρ' Αὐτῇ τοὺς ἀρίστους μουσουργοὺς τῆς ὑφηλίου.

Οἱ αὐλικοὶ ἠτένιζον εἰς ἀλλήλους καὶ ἐγέλων. Ἀφ' οὗ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς θέλει, γενηθήτω τὸ θέλημά του καὶ ἡ ἰδιοτροπία του. Ἀλλ' ὅμως ἡ βασιλικὴ αὕτη ἰδιοτροπία ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς ἀνεξήγητος καὶ ἀδικαιολόγητος.

Οὐχ ἧττον ἀφ' οὗ ὁ Χρίστελ ἐλθὼν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως προσέκλινεν εὐσεβάστως καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ τὴν ἀρίστην τῶν μελῳδιῶν τῆς Ἐλπίδος, οἱ πάντες ἐστάθησαν ἔκθαμβοι καὶ χαίνοντες.

Ὁ βασιλεὺς ἐφαίνετο σφόδρα συγκεκινημένος καὶ ἠκροᾶτο στηρίζων τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἔχων τὸ βλέμμα ἀτενές. Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν δὲ τῆς βασιλίσσης κατέπιπτον θερμὰ δάκρυα ἐξαφανιζόμενα μεταξὺ τῶν ἀδαμάντων τοῦ στήθους της.

Καὶ οἱ μουσικοὶ ἔβλεπον ἀλλήλους προσπαθοῦντες νὰ διατηρῶσι τὰ πρόσωπά των τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑπεροψίας καὶ καταφρονήσεως, ἀλλὰ δὲν κατώρθωνον νὰ ἀπατήσωσιν ἀλλήλους. Ἠσθάνοντο δὲ ἑαυτοὺς ἡττημένους καὶ ἐκόντες ἀέκοντες ὤφειλον νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ὑπεροχὴν τῆς τέχνης τοῦ Χρίστελ. Τινῶν δὲ ἐξ αὐτῶν ἐρρυτιδοῦτο τὸ μέτωπον καὶ συνωφρυοῦντο σημεῖον ζηλοτυπίας, μίσους, ἐκδικήσεως.

Οἱ δὲ αὐλικοὶ παρετήρουν τὸν βασιλέα καὶ κατὰ τὸ σύνηθες ἐπερίμενον τί θὰ εἴπῃ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης διὰ νὰ εἴπωσι καὶ αὐτοὶ τὸ αὐτό, νὰ συμμερισθῶσι τὴν γνώμην του.

Ὅτε δὲ ὁ Χρίστελ ἔπαυσεν, ὁ βασιλεὺς ὕψωσε βραδέως τὴν κεφαλήν, παρετήρησεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ δύο δάκρυα κατέρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του, καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς βαρείας:

— Θεῖον!

— Θεῖον!! εἶπε καὶ ὁ μέγας τελετάρχης.

— Θεῖον!!! ἐπανέλαβον ἐν χορῷ σύμπαντες οἱ αὐλικοί.

Καὶ ἐπειδὴ τὰ παράθυρα τῆς βασιλικῆς αἰθούσης ἦσαν ἀνοικτά, ἠκούσθησαν ἐκ τῆς αὐλῆς αἱ φωναὶ τῶν ψιττακῶν, οἵτινες ἐπανελάμβανον κατὰ πάντας τοὺς τόνους: θεῖον!.. θεῖον!!... θεῖον!!!.

— Τοῦ λοιποῦ, εἶπεν ὁ βασιλεύς, ὡς λαλῶν καθ' ἑαυτόν, τοῦ λοιποῦ δὲν θέλω πλέον νὰ ἀκούω ἄλλην μουσικήν· πάντες οἱ ἄλλοι μουσικοί μου δύνανται νὰ ἀποχωρήσωσιν ἀπὸ τοῦδε. Νέε, ἀπὸ τοῦδε θὰ εἶσαι ἰδιαίτερος μουσικός μου, καὶ σ' ἀπαγορεύω νὰ ἐξέλθῃς ἐκ τῶν ἀνακτόρων.

Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν μέγαν τελετάρχην εἶπε νὰ περιποιηθῇ τὸν Χρίστελ καὶ νὰ τῷ δώσῃ ὅ τι ζητήσῃ.

Ὁ μέγας τελετάρχης προσεκύνησεν ἐδαφιαίως, καὶ εὐθὺς πάντες οἱ αὐλικοὶ περιεκύκλωσαν τὸν Χρίστελ συγχαίροντες αὐτῷ, οἱ δὲ παυσανίαι μουσικοὶ εἶχον καταφύγῃ εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης καὶ συνεσκέπτοντο.

Ἐν τούτοις ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ βασίλισσα καταβᾶσα ἀπὸ τοῦ θρόνου προσῆλθε προσηνῶς πρὸς τὴν Ἐλπίδα, ἥτις ἔκλαιεν ἐν σιωπῇ, καὶ τὴν ἠρώτησε:

— Διατί κλαίεις, εὔμορφή μου κόρη;

«ΚΑΤΑ ΔΑΘΟΣ ΤΟ ΕΠΗΡΕ» (Σελ. 170)

Ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς ἀπέβλεψε περίλυπος πρὸς τὸν Χρίστελ, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι τὴν εἶχε λησμονήσῃ.

— Μήπως ζηλεύῃς, κόρη μου, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ φίλου σου; Φοβεῖσαι μήπως σὲ λησμονήσῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θριάμβου του καὶ σὲ παραιτήσῃ;

Ἡ Ἐλπὶς ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐστέναξε.

— Ἔλα μαζί μου, εἶπεν ἡ βασίλισσα, θά σε ἔχω εἰς τὰ ἰδιαίτερα δώματά μου· διότι δὲν δύνασαι νὰ μείνῃς ἐδῶ μὲ τοὺς μουσικοὺς αὐτούς... μὲ τοὺς αὐλικούς... δὲν εἶνε ἐδῶ ἡ θέσις σου.

Καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς νεάνιδος προσπαθοῦσα νὰ την σύρῃ· ἡ δὲ Ἐλπὶς ἀπέβλεψε καὶ ἐκ δευτέρου πρὸς τὸν Χρίστελ. Καὶ εἶδε τὸν Χρίστελ κατακόκκινον ὑπὸ χαρᾶς καὶ περιεστοιχισμένον ὑπὸ τῶν αὐλικῶν καὶ δι' ὑποκλίσεων προσπαθοῦντα νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς φιλοφρονήσεις αὐτῶν, οἵτινές τον παρέσυρον εἴς τινα γωνίαν τῆς αἰθούσης, ἐν ᾧ ἡ Ἐλπὶς ἠκολούθει τὴν βασίλισσαν στενάζουσα.

Ἐν τούτοις οἱ παυσανίαι μουσικοὶ κατώρθωσαν νὰ συμφωνήσωσι. Λέγω δὲ κατώρθωσαν, διότι οὐδέποτε ἄλλοτε συνεφώνουν, ἢ ὁσάκις εἶχον συναυλίαν. Τὸν δὲ ὑπόλοιπον χρόνον διήρχοντο ἐρίζοντες, ὁ δὲ βασιλεὺς οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ τους εὐχαριστῇ, οὐδὲ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν φιλαυτίαν των. Ἀλλ' ἰδοὺ σήμερον κατὰ πρῶτον ἐφάνησαν ἔχοντες τὴν αὐτὴν πάντες γνώμην. Καὶ πρὶν ἤδη συσκεφθῶσι, τὰ βλέμματά των συνηντήθησαν, καὶ πάντες ἐνόησαν τί ἕκαστος αὐτῶν εἶχε κατὰ νοῦν. Ἐκ συμφώνου δὲ πάντες ἐσκέπτοντο ὅτι ὤφειλον παντὶ σθένει καὶ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἀπαλλαγῶσι τοῦ ἀγύρτου ἐκείνου, μόνον δὲ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀπαλλαγῆς ὑπελείπετο νὰ συσκεφθῶσι.

— Ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὴν ὑπόθεσιν ἐπάνω μου, εἶπεν ὁ παίζων τὸ πρῶτον βιολίον. Ἔχω ἓν καλὸν σχέδιον. Ἔχετε πεποίθησιν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ ἰδῆτε.

Καὶ μετὰ πολλῆς ζωηρότητος ἦλθε πρὸς τὸν Χρίστελ καί τον ἐχαιρέτισε λίαν φιλοφρόνως·

— Κύριε, εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ ὁ μουσικὸς μετ' ἄκρας εὐγενείας, ἔχω ἐντολὴν παρὰ τῶν συναδέλφων μου νὰ σας ἐκφράσω τὸν ἄπειρον θαυμασμόν μας διὰ τὴν τέχνην σας. Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα καλλιτέχναι μουσικοί, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατάλληλοι νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἄπειρον ὑμῶν ὑπεροχήν. Οὔτε ὁ Παγανίνης, οὔτε ἄλλος τις μουσικὸς παλαιὸς ἢ σύγχρονος μετεχειρίσθη τὸ τόξον μετὰ τοσαύτης λεπτότητος, ἀσφαλείας, καὶ τέχνης. Οὐδέποτε οὐδεὶς μελοποιὸς ἐδείξε τόσην γλυκύτητα, τόσον ὕψος, καὶ τόσην μεγαλοπρέπειαν, ὅσην ἔχουσιν αἱ μελῳδίαι τὰς ὁποίας μουσουργεῖτε. Ἐγὼ εἶχον μέχρι τοῦδε τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι τὸ πρῶτον βιολίον τῆς ὀρχήστρας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἀλλὰ σήμερον δὲν δύναμαι νὰ μὴ κλίνω τὸν αὐχένα ἐνώπιον τοῦ ἐξόχου διαδόχου μου, καὶ νὰ ἀναγνωρίσω τὴν ἀνεκλάλητον ὑπεροχήν του.

Ὁ ἀφελὴς καὶ ἐντιμότατος Χρίστελ ἐπίστευσεν ὡς εἰλικρινεῖς τοὺς ἐπαίνους τούτους καὶ ἔτεινε τὴν δεξιάν του πρὸς τὸν μουσικὸν εὐχαρι-

Ο ΧΡΙΣΤΕΛ Η ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΓΑΣ ΤΕΛΕΤΑΡΧΗΣ

στῶν μετὰ πολλῆς συγκινήσεως καὶ διαχύσεως.

Ὁ δὲ μουσικὸς ἔθλιψεν ἐνθέρμως τὴν δεξιὰν τοῦ Χρίστελ καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν του καὶ ἐξηκολούθησεν ὡς ἑξῆς·

— Ἐλπίζω, νέε καὶ ἔνδοξε συνάδελφε, ὅτι θὰ ἐκτιμήσετε τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν συμπάθειαν τῶν ὁμοτέχνων σας, οἵτινες ὁμολογοῦσιν ὅτι εἶνε πολὺ κατώτεροί σας. Ἡμεῖς μιᾷ φωνῇ ἀπεφασίσαμεν ὅτι θὰ κατασιγάσωμεν πᾶν αἴσθημα φιλαυτίας, καὶ θὰ ἀπονείμωμεν πρὸς ὑμᾶς πᾶσαν τὴν ὀφειλομένην τιμήν. Εἶσθε τὸ λαμπρὸν ἄστρον πρὸ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς ἐξαφανιζόμεθα. Βλέπετε πόσον καλὸν χαρακτῆρα ἔχομεν οἱ μουσικοί, ἂν καὶ τόσον μας κατηγοροῦσιν αἱ κακαὶ γλῶσσαι. Ἡμεῖς πάντοτε θὰ εἴμεθα πιστότατοι καὶ ἐγκάρδιοι φίλοι σοῦ, ἂν καὶ σὺ ἔγινες αἰτία νὰ ταπεινωθῶμεν καὶ ἐξευτελισθῶμεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· διότι τέλος πάντων, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἐξ αἰτίας σου μᾶς «ἔδωκε τὰ παπούτσια 'ς τὸ χέρι» καὶ ὁ μουσικὸς ὁ λέγων ταῦτα ἐμειδίασε πονηρὸν μειδίαμα. Τόσος δὲ εἶνε ὁ πρὸς σὲ θαυμασμός μας καὶ ἡ ἀγάπη, ὥστε οὐδὲ κἂν ἐσκέφθημεν ὅτι μας ἔγινε μεγίστη προσβολή. Καὶ τώρα θὰ μου ἐπιτρέψῃς νὰ παρατηρήσω τὸ βιολίον σου· μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε ὄργανον θαυμάσιον—ἀπαράμιλλον—τὸ ὁποῖον πολὺ θὰ σε βοηθῇ καὶ θὰ συντείνῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μουσικῆς σου. Τί εὐτυχία, καλλιτέχνης ὁποῖος εἶσαι σὺ νὰ ἔχῃ τοιοῦτον ὄργανον...

Ὁ Χρίστελ οὐδὲν ὑποπτεύων ἐνεχείρισε τὸ βιολίον εἰς τὸν παυσανίαν μουσικόν.

— Θέλω νά το δείξω καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους μου νά το θαυμάσουν· μοῦ το ἐπιτρέπεις, νέε μου καὶ ἔνδοξε συνάδελφε;

Ἐν ᾧ δὲ ὁ μουσικὸς ἔφευγεν ἀποκομίζων τὸ βιολίον, οἱ αὐλικοὶ ἐξηκολούθουν περιποιούμενοι τὸν Χρίστελ καὶ καταβαρύνοντες αὐτὸν διὰ φιλοφρονήσεων καὶ ἐγκωμίων, διότι ἤλπιζον ὅτι ὁ νέος θὰ προχωρήσῃ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων καὶ θὰ γίνῃ μέγας αὐλικός, καὶ βέβαια δὲν θὰ ἦτο κακὸν νά τον ἔχωσι φίλον.

Καὶ οἱ λοιποὶ μουσικοὶ ἀπῆλθον ψιθυρίζοντες πρὸς ἀλλήλους καὶ μειδιῶντες κακεντρεχῶς.

Ἀλλ' ὁ Χρίστελ δέν τους εἶδεν ἀπερχομένους.

Ἔπειτα μετ' ὀλίγον καὶ οἱ αὐλικοὶ ἀπεχώρησαν καὶ ἡ αἴθουσα ἔγινεν ἔρημος, καὶ τέλος ἀπέμεινεν ὁ Χρίστελ μόνος μετὰ τοῦ μεγάλου τελετάρχου, καὶ ἀμηχανῶν παρετήρει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὡς ἐὰν ἀνεζήτει τι.

— Ζητεῖς τίποτε, νέε μου; ἠρώτησε τὸν Χρίστελ ὁ μέγας τελετάρχης.

— Τὸ βιολί μου! ἀπεκρίθη ὁ Χρίστελ.

— Ὤ! χωρὶς ἄλλο θά το ἐπῆρε κατὰ λάθος κανεὶς ἐκ τῶν μουσικῶν· ἀλλὰ παρατήρησε ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ θρόνου, δὲν εἶνε ἐκεῖνο τὸ βιολί σου;

Ὁ Χρίστελ σπεύσας ἔλαβε τὸ βιολίον, ἀλλ' ἅμα ἰδὼν αὐτό, ἀνεφώνησεν:

— Ὄχι! ὄχι, δὲν εἶνε τὸ ἰδικόν μου! τοῦτο εἶνε ῥαγισμένον! Μοῦ το ἔκλεψαν τὸ βιολί μου! Ποῦ εἶνέ τους; Δότε μου τὸ βιολί μου!

—Σούτ! σούτ! εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης. Μὴ θορυβῇς ἐδῶ μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου. Μή, μὴ τύχῃ καὶ ἀκούσῃ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης.

Ἀλλ' ὁ Χρίστελ δὲν ἤκουσε τὰς προτροπὰς τοῦ μεγάλου τελετάρχου, καὶ ἐξηκολούθει κράζων ὡς παράφρων.

— Ἐγὼ θέλω τὸ βιολί μου! Ποῦ εἶνέ τους; Μοῦ το ἔκαμαν διὰ ἐκδίκησιν! Μοῦ το ἔκλεψαν τὸ βιολί μου! Ἴσως καὶ θά μού το ἔσπασαν καθὼς τοῦτο τὸ πρόστυχον ὄργανον! Μὰ ἐγὼ θά τους εὕρω καὶ θά τους ἐκδικηθῶ... Θά τους σκοτώσω!...

—Φύλακες! εἰς τὰ ὅπλα!, ἀνεφώνησεν ὁ μέγας τελετάρχης ὠθῶν τὸ κομβίον ἠλεκτρικοῦ κώδωνος.

Παρευθὺς ἐφάνησαν εἰς τὰς θύρας τῆς αἰθούσης πολλοὶ στρατιῶται ἔνοπλοι. Νεύσαντος δὲ τοῦ μεγάλου τελετάρχου, ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς ἐπλησίασε.

— Σᾶς παρακαλῶ, κύριε λοχαγέ, εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης, παραλάβετε τὸν νέον τοῦτον καὶ κλείσατέ τον εἰς τὸ κελλίον τῶν παραφρόνων, ἕως ὅτου τον ἀνακρίνωμεν. Παραγγείλατε εἰς τοὺς φύλακας νά τον προσέχουν, διότι εἶνε πολὺ ἐπίφοβος. Ἐκ τῶν λόγων του φαίνεται ὅτι σκοπεύει νὰ διαπράξῃ δολοφονίαν. Ἠκούσατε, κύριε λοχαγέ; δολοφονίαν!

— Ὄχι, ὄχι! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ, προσπαθῶν νὰ ἐλευθερωθῇ τῶν χειρῶν τῶν στρατιωτῶν! Μή με πηγαίνετε εἰς τὴν φυλακὴν τῶν τρελῶν, πηγαίνετέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θά με ἀκροασθῇ καὶ θά με δικαιώσῃ...

Ἀλλ' ὅσον αὐτὸς ἀνθίστατο, τόσον περισσότερον οἱ στρατιῶταί τον ἔσφιγγον.

— Εἶνε τρελὸς μανιώδης, εἶπεν ὁ λοχαγὸς πρὸς τοὺς στρατιώτας. Θὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ τοῦ φορέσωμεν τὸν ζουρλομανδύαν.

Τότε οἱ στρατιῶται ἀνήρπασαν τὸν ἀτυχῆ νέον ὡς δέμα, καὶ τὸν ἀπήγαγον εἰς κελλίον σκοτεινὸν καὶ στενὸν καὶ τὸν ἔρριψαν ἐπὶ ἀθλίου στρώματος ἀχυρίνου. Τοῦ κελλίου οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐστρωμένοι διὰ πυκνοῦ τάπητος διὰ νὰ μὴ θραύσωσι τὴν κεφαλήν των οἱ παράφρονες ἐπὶ τῶν γυμνῶν τοίχων, καὶ διὰ νὰ πνίγωνται αἱ ἄγριαι κραυγαί των.

Ὁ δύσμοιρος Χρίστελ ἤκουσε τὸν τριγμὸν τῶν μοχλῶν καὶ τοῦ κλειδίου, καὶ ἀπέμεινε μόνος ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ κελλίου, ὅπου μόλις καὶ μετὰ βίας εἰσήρχετο μία καὶ μόνη ἀκτὶς ἡλίου ἀμυδρὰ ἐκ τοῦ στενοῦ φεγγίτου.

Ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν φεγγίτην ἐσκέφθη νὰ ἀναρριχηθῇ ἕως ἐκεῖ, καὶ νὰ παρατηρήσῃ ἐὰν δύναται νὰ εὕρῃ διέξοδον καὶ νὰ φύγῃ. Καὶ πράγματι κατώρθωσε ὄχι νὰ φύγῃ, ἀλλὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν φεγγίτην καὶ νὰ κρεμασθῇ ἀπὸ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων. Παρατηρεῖ καὶ βλέπει μεγάλην αὐλὴν τετράγωνον ἔχουσαν περιζ θύρας μετὰ σιδηρῶν κιγκλίδων καὶ σιδηρῶν μοχλῶν.

Ἐνόμισεν ὅτι εὑρίσκεται ἐντὸς θηριοτροφείου, διότι ἐκ τῶν κιγκλίδων ἐκείνων ἐξήρχοντο ἄγριαι κραυγαί, κραυγαὶ ἀγρίων θηρίων. Βεβαίως θά τον ἔκλεισαν μετὰ τίγρεων καὶ λύκων. Ἡ ὑπόνοια αὕτη πολύ τον ἐλύπησε καί τον ἐφόβισε, καὶ πηδήσας κατὰ γῆς ἔπεσεν εἰς τὸ ἀχύρινον στρῶμά του καταβεβλημένος καὶ ἔκλαυσε πολύ.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Παναγιωτης Ι. Φερμπος
Κατὰ τὸ Γαλλικὸν
τῆς πριγκιπίσσης Καντακουζηνοῦ-Ἀλτιέρη.

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ϛ'. ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ

Ἡ Βαβυλὼν ὑπῆρξεν ἡ μεγαλειτέρα καὶ πλουσιωτέρα πόλις τῶν ἀρχαίων χρόνων· ἡ δύναμις τῶν βασιλέων της ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε κατέκτησαν πολλὰ τῶν πέριξ ἐθνῶν καὶ προυχώρησαν μέχρι τῶν Ἰνδιῶν· ὅλους δὲ τοὺς ὑπερέβη ἡ βασίλισσα Σεμίραμις καὶ διὰ τὰ στρατιωτικά της ἔργα καὶ διότι κατεσκεύασε τὰ τείχη τῆς Βαβυλῶνος, τὰ ὁποῖα τόσον μέγα ἔργον ἐθεωρήθησαν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι τὰ κατέταξαν εἰς τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου.

Τὰ τείχη ταῦτα περιέκλειον ὅλην τὴν πόλιν, εἶχον δὲ μῆκος τετρακοσίων ὀγδοήκοντα σταδίων, ὥστε ταχυδρόμος, τρέχων ἀκαταπαύστως, μόλις ἠδύνατο νὰ τὰ περιέλθῃ εἰς μίαν ἡμέραν· τὸ ὕψος τῶν τειχῶν τούτων ἦτο διακοσίων πήχεων, τὸ δὲ πλάτος πεντήκοντα· κατεσκευάσθησαν δὲ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον:

Ἔσκαπτον τάφρον καὶ μὲ τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἐξῆγον, κατεσκεύαζον πλίνθους, τὰς ὁποίας ψήνοντες μετεχειρίζοντο εἰς τὴν οἰκοδομήν. Διὰ νὰ κτισθῇ τοιοῦτο τεῖχος εἶνε φανερὸν πόσον πλατεῖα καὶ βαθεῖα ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ τάφρος.

Τὰ τείχη κατεσκευάσθησαν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὄχθης τῆς τάφρου· ἔθετον μίαν σειρὰν πλίνθων καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔχυνον ὑγρὰν ἄσφαλτον διὰ νὰ γεμίζῃ τὰ κενὰ διαστήματα καὶ νὰ συνδέῃ αὐτὰ στερεῶς· ἐπάνω ἀπὸ τριάκοντα σειρὰς πλίνθων ἔστρωναν μίαν σειρὰν καλαμίων, τὰ ὁποῖα συνέδεον καὶ αὐτὰ διὰ τῆς ἀσφάλτου, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τῆς κορυφῆς.

Εἰς μέρος δὲ κατάλληλον ἔκτισαν διακοσίους πεντήκοντα πύργους πρὸς φύλαξιν τῶν τειχῶν.

Ἐκτὸς τῶν τειχῶν, τὰ ὁποῖα περιεκύκλωνον τὴν πόλιν, ἡ Σεμίραμις ἔκτισε καὶ ἄλλα δύο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου, ὁ ὁποῖος διήρχετο διὰ μέσου τῆς πόλεως, ὥστε ἡ πόλις, διαιρουμένη εἰς δύο ἑτερομήκη τετράγωνα, διὰ τοῦ ποταμοῦ προεφυλάσσετο διὰ τείχους καὶ ἀπὸ τὰς πλευρὰς αὐτοῦ.

Οἱ δρόμοι τῆς πόλεως ἦσαν εὐθεῖς καὶ σταυροειδεῖς. Ἡ Βαβυλὼν εἶχεν ἑκατὸν πύλας, ἑκάστη δὲ ὁδός, ἀπολήγουσα εἰς τὸ τεῖχος τοῦ ποταμοῦ, εἶχε καὶ θύραν πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ κατάβασιν· ἡ περιώνυμος ἐκείνη βασίλισσα κατεσκεύασε καὶ δρόμον κάτω ἀπὸ τὸν ποταμόν, διὰ τοῦ ὁποίου μετέβαινεν ἀπὸ τὸ ἀνάκτορον τοῦ ἑνὸς τετραγώνου τῆς πόλεως εἰς τὸ ἄλλο· ὥστε οἱ ὑποβρύχιοι δρόμοι, οἱ κάτω ἀπὸ τοὺς ποταμούς, δὲν εἶνε ἐπινόησις τῶν νεωτέρων χρόνων.

Αἱ τάφροι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν τριγύρω τῶν τειχῶν, ἐγεμίζοντο ἀπὸ νερόν, ὥστε ἡ πόλις ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἀπόρθητος. Τοιαύτη ἰδέα ἐπεκράτει, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἠδυνήθη νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν ὑποδούλωσιν, ὅτε ὁ Κῦρος ὁ Μέγας, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν τὴν ἐπολιόρκησε, καὶ ὅταν ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ τρυφὴ κατέστησαν ἀνάνδρους τοὺς ἄλλοτε γενναίους κατοίκους αὐτῆς.

ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΑ ΚΛΑΥΜΑΤΑ ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ

Ὁ Ἀντώνιος εἶνε πολὺ κακὸν παιδίον, θέλει νὰ κάμνῃ πάντοτε ὅ,τι τῷ ἀρέσκει.

Τὸ σχολεῖον δὲν τὸ ἀγαπᾷ, τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδιά του εἶνε πολὺ λερὰ καὶ ξεσχισμένα, διότι, ὅταν οἱ γονεῖς του τῷ λέγουν νὰ καθήσῃ νὰ διαβάσῃ, αὐτὸς θυμώνει καὶ παίρνει τὴν σάκκαν του καὶ τὴν πετᾷ χάμω.

Εἰς τὸ τραπέζι ποτὲ δὲν εἶνε φρόνιμος, τὴν καθέκλαν του τὴν καταβασανίζει. Ποτὲ κινεῖται μαζὶ μ' αὐτήν, πότε τῆς κτυπᾷ τὰ πόδια μὲ τὰ ὑποδήματά του καὶ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κτύπους ταράττει τὸ τραπέζι καὶ ἀνησυχεῖ καὶ συγχίζει τοὺς γονεῖς του, διότι ἐνίοτε χύνεται τὸ φαγητόν του καὶ γίνεται ἐλεεινός. Λερώνει τὴν πετσέτσαν του, τὰ ἐνδύματά του, τὸ τραπεζομάνδυλον καὶ αὐτούς, οἱ ὁποῖοι κάθηνται πλησίον του.

Εἶνε καὶ κλαψιάρικο παιδὶ ὁ Ἀντώνιος, μὲ τὸ παραμικρὸν κλαίει. Ἂν ζητήσῃ κανένα πρᾶγμα καὶ δὲν τοῦ τὸ δώσουν, κλαίει. Ἂν τὸν πλησιάσῃ καμμία κυρία διὰ νὰ τὸν χαϊδεύσῃ, κλαίει. Καὶ γίνεται ἄσχημος, πολὺ ἄσχημος, διότι, ἀπὸ τὰ πολλὰ κλαύματα φουσκώνουν τὰ μάτια του καὶ τὸ πρόσωπόν του γίνεται κατακόκκινον, ὡσὰν παπαροῦνα.

Ὁσάκις πάλιν οἱ γονεῖς του δὲν θέλουν νὰ τὸν πάρουν μαζὶ εἰς τὸν περίπατον ἢ εἰς καμμίαν ἐπίσκεψιν, ἀρχίζει καὶ κλαίει. Ἀλλὰ τὰ κλαύματα δὲν τὸν ὠφελοῦν τίποτε. Οἱ γονεῖς του οὐδέποτε θὰ πάρουν τὸν Ἀντώνιον εἰς τὸν περίπατον ἐνόσῳ ἐξακολουθεῖ νὰ κλαίῃ καὶ νὰ εἶνε κακὸν καὶ ἀμελὲς παιδίον.

Προσέχετε, μικροί μου φίλοι, νὰ μὴν ὁμοιάσητε τοῦ Ἀντωνίου, διότι τότε οἱ γονεῖς σας θὰ λυπηθοῦν, θὰ εἶνε δυστυχεῖς καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀγαποῦν ὅπως σᾶς ἀγαποῦν τώρα ποῦ εἶσθε φρόνιμα καὶ ἐπιμελῆ παιδία.

Σ. Α. Κ.

Ο ΕΛΕΗΜΩΝ ΠΑΣ

Ὁ μικρὸς Πᾶς (τὸ ὄνομά του εἶναι Παῦλος, ἀλλὰ ὅλοι τὸν ὀνομάζουν Πᾶν, διότι τὸν ἀγαποῦν καὶ εἶνε τῷ ὄντι ἀγαπητὸν παιδίον). Ὁ Πᾶς λοιπὸν μίαν ἡμέραν ἔλαβε δῶρον ἀπὸ τὸν θεῖόν του Νίκον τριάντα λεπτά. «Ἀ! τί καλά, εἶπε. Θ' ἀγοράσω ἕνα γαλατομπούρικον.» Ἐνῷ λοιπὸν ἔπαιζεν εἰς τὴν αὐλήν, ηὗρε τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ ἐξεκίνησε πρὸς τὸ ζαχαροπλαστεῖον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον τῆς κατοικίας των. Εἶχε τὰ λεπτὰ εἰς τὸ χεράκι του καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ζαχαροπλαστείου ὅταν εἶδεν ἐκεῖ πλησίον μίαν πτωχὴν γυναῖκα ἥτις ἐβαστοῦσεν ἓν μικρὸν παιδίον. «Τὸ παιδί μου πεινᾷ καὶ δὲν ἔχω ψωμὶ νὰ τοῦ δώσω.» Ὁ Πᾶς ἐστάθη καὶ ἐσκέφθη ὀλίγον. Ἔξαφνα δίδει τὰ τριάντα λεπτὰ εἰς τὴν πτωχὴν καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν κατοικίαν του. Ὅταν ἔμαθον οἱ συγγενεῖς του τί ἔκαμεν ὁ Πᾶς, ὅλοι τὸν ἐπῄνεσαν καὶ τὸν ἐφιλοῦσαν, ὁ δὲ θεῖός του Νίκος ἐπῆγε μόνος του καὶ τοῦ ἔφερε, τυλιγμένον εἰς τὸ χαρτί, ἓν μεγάλον τεμάχιον γαλατομπούρικον.

Αλ. Κατ.

ΛΑΙΜΑΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΞΙΑ

Ὁ νονὸς τοῦ Γεωργίου ἐγάρισεν εἰς αὐτὸν ἕνα κουτὶ ζαχαρωτὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ὀνόματός του. Ὁ Γεώργιος ἔλαβε τὰ ζαχαρωτά, ἀλλὰ δὲν ἔδοσε τίποτε οὔτε εἰς τὸν ἀδελφόν του Θεόδωρον οὔτε εἰς τὴν ἀδελφήν του Ἑλένην.

Ἡ μητέρα τοῦ ἔλεγεν ὅτι τὰ καλὰ παιδία, μοιράζουν μὲ τὰ ἀδέλφιά των ὅ,τι ἔχουν, ἀλλ' ὁ Γεώργιος δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ οὔτε τὴν συμβουλὴν τῆς μητρός, οὔτε τὰς παρακλήσεις τῶν ἀδελφῶν του. Ἐκλείετο εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἔτρωγε λαίμαργα ἕως οὗ ἐτελείωσαν ὅλα τὰ ζαχαρωτά. Ἀλλὰ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα γλυκύσματα τοῦ ἐπροξένησαν ἀσθένειαν μεγάλην. Ἔμεινεν εἰς τὸ κρεββάτι ὀκτὼ ἡμέρας καὶ τοῦ ἔδωκαν ἰατρικὰ πολὺ πικρὰ καὶ ἄνοστα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτιμωρήθησαν δύο μεγάλα ἐλαττώματα: ἡ πλεονεξία καὶ ἡ λαιμαργία.

Αλ. Κατ.

Ο ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Ἦτο μίαν φορὰν ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖον τὸ ἔλεγαν Γρηγόρη.

Ὁ Γρηγόρης ἠγάπα περισσότερον νὰ τρώγῃ, παρὰ νὰ μανθάνῃ· δι' αὐτὸ δὲν ἐλησμόνει ποτὲ τὸ φαγητόν του, ἀλλὰ ἐλησμόνει συχνὰ τὰ βιβλία του.

Ὅσην ὄρεξιν εἶχε διὰ τὰ φαγητά, τόσην ἀνορεξίαν εἶχε διὰ τὰ μαθήματα.

Κάθε πρωὶ ἐπήγαινεν εἰς τὸ σχολεῖον μὲ ἕνα μεγάλο κουτί, καμωμένον σὰν ἀμαξάκι· ἐκεῖ μέσα εἶχε τὰς τροφάς του. Εἶχε μέσα . . . καὶ τί δὲν εἶχε; ψάρια, κεφτέδες, μπριζόλαις, αὐγά, κρέας, ριζόγαλο, καταΐφι, καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ Γρηγόρης ὁ ἴδιος τὰ ἔβαζεν ὅλα εἰς τὸ ἀμαξάκι του, διότι ἐφοβεῖτο μὴ λείψῃ τίποτε, καὶ μὲ τόσην προσοχὴν ἦτο σκυμμένος, ὥστε πολλὲς φορὲς ὅταν ἤθελε νὰ κλείσῃ τὸ κουτὶ ὀλίγο ἔλειψε νὰ κλείσῃ καὶ τὴ μύτη του. Θαρρεῖτε ὅτι ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα ἔδιδε τίποτε εἰς κανένα συμμαθητήν του, εἰς κανὲν πτωχὸν παιδί, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε νὰ φάγῃ; Κάθε ἄλλο! ὁ Γρηγόρης τὰ ἔτρωγεν ὅλα μόνος του· ὅλα! δι' αὐτὸ εἶχε κάθε ἡμέρα κακοστομαχιά. Καὶ δι' αὐτὸ κατήντησε ὅπως τὸν παριστάνει ἡ εἰκών.

Τί χαριτωμένο παιδί, ὁ Γρηγόρης, αἴ;

ΑΘΗΝΑΪΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 155)

Ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἦτο πεντηκοντούτης περίπου, ἡ ἑτέρα, μολονότι εἶχε καταβιβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν της τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἐφαίνετο νεωτάτη.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἵσταντο, τὰ κατάμαυρα ἐνδύματα τῆς νέας καὶ ἡ τρυφερὰ ἡλικία της εἵλκυσαν τὴν συμπάθειαν τῆς βασιλίσσης καὶ ἀμέσως στέλλει ἕνα ἀπὸ τοὺς διαγγελεῖς της νὰ καλέσῃ πρώτας αὐτὰς εἰς ἀκρόασιν.

—Ἂς προτιμήσωμεν τὴν χήραν καὶ τὴν ὀρφανήν, τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀπροστάτευτα ταῦτα πλάσματα, εἶπε μεγαλοφώνως ἡ βασίλισσα.

Αἱ δύο γυναῖκες ἐπλησίασαν εἰς τὸν θρόνον· ἡ Ἀθηναῖς ἀνεσήκωσε τότε τὸ κάλυμμα, τὸ ὁποῖον ἔκρυπτε τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ὡραίου αὐτῆς προσώπου· ἡ βασίλισσα ἐθαύμασε τὴν ὡραιότητα τῆς νέας.

— Ἔλα, εἶπε μὲ τὸν νοῦν της, ἔχῃ τόσην καλλονὴν εἰς τὴν ψυχήν της, ὅσην ἔχει εἰς τὸ σῶμά της θὰ εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ σπάνια φαινόμενα τῆς φύσεως.

— Ποία αἰτία σᾶς φέρει ἐδῶ ; ἠρώτησε μὲ ἀγαθότητα καὶ φιλοφροσύνην ἡ Πουλχερία.

— Ἡ κόρη αὕτη εἶνε ἀνεψιά μου, ἀπήντησεν ἡ θεία τῆς Ἀθηναΐδος· πατήρ της ἦτο ὁ ἐν Ἀθήναις φιλόσοφος Λεόντιος· ἀπέθανε καὶ ἀφῆκεν εἰς τοὺς δύο υἱούς του ὅλην τὴν περιουσίαν του, εἰς δὲ τὴν κόρην αὐτὴν ἀφῆκε μόνον μερικὰ χρυσᾶ νομίσματα. Οἱ ἀδελφοί της τὴν ἐδίωξαν καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν πατρικὴν οἰκίαν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην Σου.

— Πολὺ ἄσπλαγχνος πατήρ! εἶπεν ἡ Βασίλισσα ἀποταθεῖσα πρὸς τὴν νεάνιδα καὶ ἐπιθυμοῦσα ν' ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν της.

—Δὲν τολμῶ, Μεγαλειοτάτη, νὰ εἰπῶ τοιαύτην κατηγορίαν κατὰ τοῦ πατρός μου, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἡ Ἀθηναΐς. Μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου του μοὶ ἔδειξε πολλὴν στοργήν. Ἐν ᾧ μὲ ἠγάπα τόσον πολύ, ἐν ᾧ ἐφρόντισε τόσον διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν παιδείαν μου, ἐν ᾧ ἐπροσπάθει πάντοτε νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ εὐτυχῆ, δὲν ἦτό ποτε δυνατὸν νὰ ματαιώσῃ ὅλους τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους σκοποὺς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του.

— Ἀλλ' ὑπάρχει διαθήκη, εἶπεν ἡ βασίλισσα· νομίζεις λοιπὸν δίκαιον νὰ πράξῃς ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ πατρός σου, ἀφ' οὗ ἡ διαθήκη του φανερόνει τὴν τελευταίαν θέλησίν του ;

— Ὁ πατήρ μου ἦτο δίκαιος, Μεγαλειοτάτη, καὶ μὲ ἠγάπα πολύ, ἀπήντησεν ἡ Ἀθηναΐς, φρονῶ λοιπὸν ὅτι ἐκουσίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ τοιαύτην ἀπόφασιν καὶ νὰ μὲ στερήσῃ τὸ ἀνάλογόν μου μέρος τῆς κληρονομίας. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι πράττω ἐναντίον τῆς πατρικῆς μου θελήσεως, ἂν ζητῶ ν' ἀκυρωθῇ ἡ διαθήκη.

— Θέλομεν σκεφθῆ διὰ τὴν αἴτησίν σας, καὶ θέλει σᾶς δοθῇ τὸ δίκαιον, εἶπεν ἡ βασίλισσα.

Αἱ δύο γυναῖκες, προσκυνήσασαι μὲ σέβας ἀπεμακρύνθησαν ἀξιοπρεπῶς. Τότε ἡ Πουλχερία προσεκάλεσεν ἕνα ἐκ τῶν διαγγελέων της, τῷ εἶπεν ὀλίγους λόγους μυστικῶς καὶ οὗτος ἐξῆλθεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῶν ἀκροάσεων.

Δ'.

Ἐπλησίαζε μεσονύκτιον καὶ αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἥσυχοι· οὔτε ποδοβολητὸς ἵππων ἠκούετο ἔξω, οὐδὲ ὁ θόρυβος τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ἡ Ἀθηναΐς, ἡ ὁποία εἶχεν ὁδηγηθῇ μετὰ τῆς θείας της εἰς ἕνα τῶν λαμπροτέρων θαλάμων τῆς βασιλίσσης, περιέμενον ἀνήσυχοι καὶ μὲ πάλλουσαν καρδίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παραδόξου ἐκείνης προσκλήσεως, ὅτε ἤνοιξεν αἴφνης ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν ἡ Πουλχερία μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της Θεοδοσίου· καθίσασα δὲ ἐκράτει αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς ὄρθιον.

Ἀφ' οὗ ὡμίλησε μυστικούς τινας λόγους εἰς τὸν ἀδελφόν της, προσεκάλεσε τὰς γυναῖκας νὰ πλησιάσουν εἰς αὐτήν.

Μεγάλη συγκίνησις εἶχε καταλάβῃ καὶ τὰς δύο· ἀλλ' ἡ Ἀθηναΐς δὲν ἠδύνατο νὰ καταστείλῃ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της, ἡ ὁποία ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἤθελε νὰ σπάσῃ τὸ στῆθός της μὲ τὰ κτυπήματά της.

— Ἀγαπητή μου Ἀθηναΐς, εἶπε φιλοφρόνως καὶ μὲ εὐμένειαν ἡ βασίλισσα, ἀφίνεις ὅλως διόλου τὴν ὑπόθεσιν τῆς διαθήκης καὶ ἔρχεσαι νὰ συμμερισθῇς τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, γινομένη σύζυγος τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἀδελφοῦ;

Ἡ Ἀθηναΐς ἔμενεν ἔκθαμβος καθὼς ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους· δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰ ὦτά της· ἦτο ἀλήθεια ὅτι αὐτὴν τὴν ὀρφανὴν καὶ ἀπροστάτευτον κόρην ἤθελον νὰ τὴν ὑψώσωσιν ἐπὶ τοῦ θρόνου, νὰ τὴν κάμουν βασίλισσαν ;...

Ζωηρὸν ἐρύθημα διεχύθη εἰς τὰς παρειάς της· ἡ συγκίνησίς της ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Ἡ Πουλχερία καὶ ὁ Θεοδόσιος εἶχον προσηλωμένα ἐπ' αὐτῆς τὰ περίεργα βλέμματά των καὶ παρετήρουν μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὴν συγκίνησιν ἐκείνην τῆς Ἀθηναΐδος ἡ ὁποία τόσον ζωηρὰν κατέστησε τὴν ὡραιότητά της, ὥστε ἀδελφὴ καὶ ἀδελφὸς κατεγοητεύθησαν.

— Διστάζεις νὰ παραδεχθῇς τὴν πρότασίν μου, φιλτάτη Ἀθηναΐς, εἶπεν ἡ βασίλισσα. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶσαι ὀρφανὴ καὶ ἀπεφάσισες νὰ καταφύγῃς εἰς τὴν προστασίαν μου, λαμβάνω ἐγὼ θέσιν μητρὸς καὶ ἀποφασίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούσῃς εἰς τὴν μητρικήν μου θέλησιν. Ἡ θεία σου θὰ μοὶ παραχωρήσῃ βεβαίως τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν σὲ θεωρῶ σύζυγον τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἀδελφοῦ καὶ βασίλισσαν.

Ἡ θεία τῆς Ἀθηναΐδος ἐπεχείρησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της, ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος γυνὴ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν συγκίνησίν της ἐτραύλισεν ἀσυνάρτητά τινα λόγια.

Ἡ βασίλισσα, λαβοῦσα τὸν ἀδελφόν της, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν θάλαμον, ἀφήσασα καὶ τὰς δύο ἐκείνας γυναῖκας εἰς ἔκστασιν καὶ θαυμασμὸν διὰ τὴν μεγάλην καὶ ἀπροσδόκητον ἐκείνην εὐτυχίαν.

Ε'.

Οἱ πολυπληθεῖς κώδωνες τῶν ἀπείρων ἐκκλησιῶν τοῦ Βυζαντίου ἀντήχουν ἀπὸ πρωΐας καὶ προανήγγελλον μεγάλην καὶ ἔκτακτον τελετήν.

Ἀγγελιαφόρος διέτρεχε τὰς ὁδοὺς τῆς μεγάλης πόλεως διευθυνόμενος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, εἰς τοὺς Μεγιστᾶνας τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἐπισήμους· καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἀνάριθμητος λαὸς τοῦ Βυζαντίου, συνηθροισμένος εἰς τὸν ἱππόδρομον παρετήρει τὴν λαμπρὰν καὶ βασιλικὴν συνοδίαν μεταβαίνουσαν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Προεπορεύετο ὁ Πατριάρχης ἐν στολῇ, συνοδευόμενος ἀπὸ εἰκοσιτέσσαρας ἀρχιερεῖς καὶ χιλιάδας ἱερέων, ἀναγνωστῶν, ψαλτῶν καὶ λοιπῶν. Κατόπιν ἤρχετο ἡ συνοδία τῶν Μεγιστάνων τῆς Αὐλῆς καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ἐβάδιζε μεγαλοπρεπῶς ἡ βασίλισσα Πουλχερία, ἔχουσα εἰς τὰ δεξιὰ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον καὶ ἀριστερά, ἐν μέσῳ πολλῶν κυριῶν τῆς Αὐλῆς, νεάνιδα μεγαλοπρεπῶς ἐστολισμένην, ἡ ὁποία ἂν καὶ ἄτολμος καὶ δειλή, ἀπήστραπτεν ἀπὸ κάλλος.

—Ποία εἶνε ἡ νεᾶνις αὕτη; ἠρώτων μὲ θαυμασμὸν ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Τί ἐξαισία ὡραιότης ! ἔλεγεν ἡ εἷς. Τί παρθενικὴ αἰδώς! ἔλεγεν ἄλλος.

Ἡ συνοδεία προὐχώρει ἕως ὅτου ἐμβῆκεν ὅλη εἰς τὸν ναόν.

Ὅταν τὸ πλῆθος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, ἡ ὀρφανὴ τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου ἦτο χριστιανή (διότι ἕως τότε δὲν ἦτο), σύζυγος καὶ βασίλισσα, μετωνομάσθη δὲ Εὐδοκία.

ϛ'

Μόλις εἶχεν ἐξυπνήσῃ ὁ Οὐαλέριος καὶ ἐνεδύετο, ὅτε ἠκούσθησαν κτυπήματα εἰς τὴν θύραν.

— Ἄνοιξε ! ἀκούεται μία δυνατὴ καὶ βροντώδης φωνή, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισεν ἀμέσως ὁ Οὐλέριος ὅτι ἦτο τοῦ ἀδελφοῦ του Γενεσίου.

Ὁ Οὐαλέριος ἀνοίξας τὴν θύραν:

— Τί συμβαίνει ; ἠρώτησεν ἀνήσυχος.

— Ἡ ἀδελφή μας Ἀθηναΐς ἔγινε σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Πλοῖον, ἐλθὸν χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς Πειραιᾶ, ἔφερεν ἐπισήμως τὴν εἴδησιν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἀρχάς, καί, ὅπως μοῦ εἶπε πιστὸς φίλος μου, ὑπάρχει καὶ δι' ἡμᾶς κάποια μυστικὴ διαταγή. Ἴσως ἡ ἀδελφή μας σκοπεύει νὰ λάβῃ τὴν ἀναλογίαν της ἀπὸ τὴν πατρικήν μας κληρονομίαν.

— Ἀ ! τοιοῦτον μικροπρεπὲς ἔργον δὲν καταδέχεται νὰ κάμῃ ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔλαβε τὴν εὐτυχίαν νὰ καθίσῃ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, εἶπεν ὁ Οὐαλέριος.

— Ἴσως θελήσῃ νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ, ἐξηκολούθησεν ὁ Γενέσιος, διὰ τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφέρθημεν πρὸς αὐτήν, θελήσαντες νὰ τὴν διώξωμεν διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὴν πατρικήν μας οἰκίαν. Πολὺ κακῶς ἐπράξαμεν νὰ φανῶμεν τόσον σκληροὶ πρὸς αὐτήν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσέρχεται δρομαίως ὑπηρέτης τις καὶ ἀναγγέλλει εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι

ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως μὲ πολυάριθμον συνοδείαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἐξῆλθον ἀμφότεροι κατεσπευσμένοι εἰς τὴν αὔθουσαν τῆς ὑποδοχῆς· ἦσαν τεταραγμένοι καὶ πεφοβισμένοι. Ὁ διοικητὴς τότε ἐπαρουσίασε πρὸς αὐτοὺς δύο ἀπεσταλμένους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, οἱ ὁποῖοι ἐνεχείρισαν πρὸς αὐτοὺς μίαν βασιλικὴν ἐπιστολήν.

Οἱ ἀδελφοὶ τὴν ἔλαβον μὲ μεγάλην ταραχὴν καὶ συγκίνησιν, ἀνοίξαντες δὲ αὐτὴν ἀμέσως ἀνέγνωσαν τὰ ἑπόμενα, τὰ ὁποῖα εἶχε γράψῃ ἡ Ἀθηναῖς ἰδιοχείρως:

«Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί! Ἐμάθετε βεβαίως ὅτι ἡ θεία Πρόνοια μὲ ὕψωσεν, εἰ καὶ ἀναξίαν, εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐνθυμοῦμαι τὸν σκληρὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθητε πρὸς ἐμέ, ὄχι ὡς ἀδελφοί, ἀλλ' ἐγὼ δὲν φυλάττω μνησικακίαν.

Ἐξ ἐναντίας μάλιστα σᾶς γνωρίζω καὶ χάριν. Ἡ θεία Πρόνοια ἠθέλησε νὰ σᾶς μετεχειρισθῇ ὄργανα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς μεγάλους καὶ ἀνεξερευνήτους σκοπούς της. Ἐπιθυμοῦσα νὰ σᾶς φανῶ ὠφέλιμος, διώρισα διὰ τοῦ βασιλέως τὸν μὲν πρῶτον ἐξ ὑμῶν Μάγιστρον, τὸν δὲ δεύτερον Ἔπαρχον τῶν Ἰλλυριῶν. Ἀλλὰ πρὶν ὑπάγητε εἰς τὰς θέσεις σας, ἔλθετε πρὸς ἐμὲ μὲ τὸ ἐπίτηδες ἀποσταλὲν πλοῖον, διὰ νὰ σᾶς ἀσπασθῶ.

Δάκρυα μετανοίας, εὐγνωμοσύνης καὶ χαρᾶς ἔρρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν δύο ἀδελφῶν.

Ὅτε δὲ ὁ διοικητὴς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἀπεμακρύνθη, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἡτοιμάζοντο ἤδη διὰ τὴν ἀναχώρησιν.

ΕΙΣΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ

Εἶσαι πολὺ μικρά, εἶσαι πολὺ μικρά! ἀκούω νὰ μοῦ λέγουν καθημέραν. Εἶσαι πολὺ μικρά, μοῦ λέγει ἡ μητέρα μου ὅταν, ἐνῷ τὴν βλέπω λυπημένην ἢ δυσηρεστημένην, πλησιάζω νὰ τὴν θωπεύσω καὶ νὰ τὴν φιλήσω. Μὲ σπρώχνει γελῶσα καὶ μοὶ λέγει: Εἶσαι πολὺ μικρά, πήγαινε νὰ παίξῃς.

Ὅταν ὁ πατήρ μου ἐπιστρέφῃ τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν κουρασμένος καὶ σκεπτικός, ἐὰν θέλω νὰ καθήσω εἰς τὰ γόνατά του, νὰ τῷ εἴπω κανένα λόγον παρηγορητικὸν καὶ φιλικόν, αὐτός, μὲ ψυχρὸν μειδίαμα μὲ φιλεῖ καὶ μοὶ λέγει: Πήγαινε νὰ εὕρῃς τὴν παιδαγωγόν σου, εἶσαι πολὺ μικρὰ ἀκόμη! Οἱ ἀδελφοί μου, καὶ αἱ ἀδελφαί μου μὲ διώκουσιν ἀπὸ τὸ μελετητήριόν των καὶ ἀπὸ τὰς διασκεδάσεις των καὶ ἐπαναλαμβάνων αὐτὴν τὴν φράσιν. Εἶσαι πολὺ μικρά! Εἰς κάθε λέξιν μου ψιθυρίζουν. Τί θέλει λοιπὸν αὐτὴ ἡ μικρὰ ἐδῶ; δὲν εἰξεύρει ὅτι εἶνε ἀκόμη πολὺ μικρά!

Ἐνίοτε κλαίω καὶ θυμόνω, ἀλλὰ τότε, τρέχω γρήγορα καὶ γονατίζω εἰς τὴν εἰκόνα, σταυρόνω τὰς χεῖράς μου καὶ παρακαλῶ τὸν Θεὸν καὶ λέγω: Ὦ! Θεέ μου! Σὲ ἀγαπῶ, διότι σὺ μόνον δὲν μ' εὑρίσκεις πολὺ μικράν.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἷς κύριος ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν πατέρα τοῦ μικροῦ Γεωργίου. Ὁ μικρὸς Γεώργιος παρουσιάζεται καὶ ἐρωτᾷ:

— Πῶς ὀνομάζεσθε, κύριε, νὰ τὸ εἰπῶ εἰς τὸν μπαμπᾶ μου, διότι τώρα δὲν εἶνε ἐδῶ.

— Ὀνομάζομαι ὅπως ὀνομάζεσαι καὶ σύ, λέγει ὁ ἐπισκέπτης.

— Πολὺ καλά, ἀπαντᾷ ὁ μικρὸς Γεώργιος, ἐγὼ ὀνομάζομαι γαϊδουράκι.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Πηνελόπης.

Κύριός τις ἔδει δέκα λεπτὰ εἰς μικρὸν ἐπαίτην

— Εὐχαριστῶ, κύριε! ἀνακράζει ὁ μικρὸς ἐπαίτης, εἰς οὗ τὸ στῆθος ἐκρέματο πινακίς, ἐφ' ἧς ἦτο γεγραμμένον: *Ἐλεεῖτε τὸν τυφλόν!*

— Πῶς εἰξεύρεις ὅτι εἶμαι *κύριος* καὶ *ὄχι κυρία*, ἀφοῦ δὲν βλέπεις; τὸν ἐρωτᾷ.

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ! δὲν ξεύρω κ' ἐγὼ τί μοῦ ἔγραψαν ἐδῶ... Ἐγὼ δὲν εἶμαι τυφλός, κύριε, ἀλλὰ κωφάλα ος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος Βωνοπάρτου.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— Παππού, σὺ ποὺ τὰ ἠξεύρεις ἅλα, εἰπέ μου τί θὰ εἰπῇ *γκούμη*· λέγει εἰς τὸν πάππον της ἡ μικρὰ Ἑλένη. Χθὲς βράδυ ὅλο *γκούμη* ἔλεγες. Τί θὰ εἰπῇ;

— Παράξενος ἐρώτησις! εἶπε γελῶν ὁ πάππος.

— *Γκούμη*, μικροῦλά μου, εἶνε τὸ πῶς μοῦ φαίνεται τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο πρᾶγμα.

Παραδείγματος χάριν ἂν ἐρωτήσῃς τὴν *γκούμην* μου διὰ τὸ φόρεμα τῆς κούκλας σου, θὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι δὲν μοῦ ἀρέσει, διότι εἶνε πολὺ κόκκινο, καὶ τὰ κόκκινα δὲν μοῦ ἀρέσουν.

Ἂν θέλῃς νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν *γκούμην* μου διὰ τὴν σκηνήν, ποὺ συνέβη χθὲς τὸ δειλινὸ μὲ τοὺς ἐξαδέλφους σου, θὰ σοῦ εἰπῶ πως οἱ ἐξάδελφοί σου ἐφέρθησαν ὡσὰν κακοαναθρεμμένα παιδία, ἀφ' οὗ ἐφώναζαν τόσο πολὺ καὶ ἤθελαν νὰ σὲ ἀναγκάσουν διὰ τῆς βίας νὰ παίξῃς ἕνα παιγνίδι, τὸ ὁποῖον σὺ δὲν ἤθελες· ἀλλὰ καὶ σὺ δὲν ἐφέρθης καλά· διότι ὅταν κανεὶς εὑρίσκεται εἰς τὸ σπίτι του, πρέπει νὰ εἶνε εὐγενὴς εἰς ὅσους τοῦ κάμνουν ἐπίσκεψιν. Δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς εἰπῇς τόσον ἄσχημα λόγια, ἔπρεπε νὰ σιωπήσῃς· ἡ σιωπή σου θὰ ἦτο ἡ καλλιτέρα ἀπάντησις.

Αὐτὸ θὰ εἰπῇ *γκούμη*· ἐνόησες τώρα;

— Ναί, παππού, ἐνόησα· ἀλλὰ χθὲς δὲν ἔλεγες οὔτε διὰ τὴν κοῦκλάν μου οὔτε διὰ τοὺς ἐξαδέλφους μου· ἔλεγες κάτι πράγματα, ποὺ δὲν τὰ ἔνοιωθα, ποὺ δὲν μοῦ ἐφαίνοντο ὡσὰν ἑλληνικά.

— Καὶ ὅμως διὰ τοὺς Ἕλληνας ὡμιλούσαμεν, μικροῦλά μου.

— Τοὺς ἀγαπᾷς τοὺς Ἕλληνας, αἔ, παππού;

— Ἄκουσέ με, μικροῦλά μου, ἀγαπᾷς σὺ τὸν πατέρα, τὴν μητέρα, τὸν ἀδελφόν σου, τὸν πάππον σου, μὲ ἕνα λόγον τὴν οἰκογένειάν σου;

— Θέλει κ' ἐρώτημα αὐτό, παππού;

— Λοιπὸν οἱ Ἕλληνες εἶνε ἡ οἰκογένειά μας, μία μεγάλη οἰκογένεια, ἡ ὁποία εἶνε εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν, καὶ ὅταν τοὺς κατηγοροῦν ἐμπρός μας πρέπει νὰ τοὺς ὑπερασπίζωμεν.

— Ναί, νοιώθω, παππού. Δι' αὐτὸ ὁ Φιλοποίμην δὲν ἀγαπᾷ καθόλου ὅσους δὲν ἀγαποῦν τοὺς Ἕλληνας.

— Βέβαια, δι' αὐτό. — Καὶ δι' αὐτὸ ὁ Κίμων λέγει : ὅταν μεγαλώσω, θὰ γίνω στρατιώτης καὶ θὰ πολεμήσω διὰ τὴν Ἑλλάδα.

— Πολὺ καλὰ λέγει ὁ Κίμων, Ἑλένη μου.

— Τότε λοιπόν, παπποῦ, κ' ἐγὼ ἤθελα νὰ ἤμουν ἀγόρι, γιατὶ κ' ἐγὼ ἤθελα νὰ λέγω ὅ,τι λέγει ὁ Κίμων.

— Ὄχι, ὄχι, μικροῦλά μου. Ὁ καθεὶς ἔχει ἰδιαίτερα καθήκοντα ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον· οἱ ἄνδρες κάμνουν μερικὰς ἐργασίας, ποὺ εἶνε πολὺ κοπιαστικαί, γίνονται στρατιῶται, ναῦται, γεωργοί· ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουν τὰ καθήκοντά των· οἱ ἄνδρες ἐργάζονται ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, αἱ γυναῖκες μέσα· αὗται στολίζουν τὸ σπίτι· περιποιοῦνται τὰ μικρὰ παιδία, ὅπως περιποιεῖται σὲ ἡ μητέρα σου, τοῖς δίδουν τὸ καλὸν παράδειγμα, ὅπως κάμνει εἰς σὲ καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν σου ἡ μητέρα σου, διότι θέλει νὰ γίνετε σὺ καλὴ κόρη καὶ ἐκεῖνος καλὸς νέος. Αἱ γυναῖκες φροντίζουν νὰ εἶνε ὅλα καθαρὰ καὶ τακτοποιημένα εἰς τὸ σπίτι, καὶ οἱ ἄνδρες ὅταν ἔρχωνται ἀπὸ τὸ ἔργον των εὐχαριστοῦνται νὰ τὰ εὑρίσκουν ὅλα ἕτοιμα, ὅλα ὅπως πρέπει.

— Ὤ! πόσον εἶμαι εὐχαριστημένη ποὺ εἶμαι κορίτσι, παπποῦ! Πῶς ἤθελα νὰ ἤμαι μεγάλη, νὰ βοηθῶ τὴν μητέρα, νὰ φροντίζω δι' ὅλα!

Τὴν ἑσπέραν ὅταν ἔπεσε νὰ πλαγιάσῃ ἡ Ἑλένη, εἶπεν εἰς τὴν κοῦκλάν της :

— Θὰ σοῦ εἰπῶ κάτι, Κοκκινόσκουφη, καὶ κύτταξε νὰ τὸ νοιώσῃς· εἶσαι γυναῖκα, καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουν πολλὰ καθήκοντα νὰ κάμνουν.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 167)

Ὤ! διατί νὰ μὴ ἀκούσῃ τὴν Ἐλπίδα ὅτε ἔλεγεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν κατηραμένην ταύτην πόλιν! Διατί, παρασυρόμενος ὑπὸ φιλοδόξων ὀνείρων, διατί νὰ ἐπιθυμήσῃ ἐγκώμια καὶ μεγαλεῖα! Τώρα ἐστερήθη καὶ τοὺς τρεῖς θησαυρούς του, καὶ οὐδεμία πλέον ἐλπὶς ὑπελείπετο εἰς αὐτόν· ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνθρώπων μοχθηρῶν καὶ ἀπατεώνων, οἵτινές τον μετεχειρίζοντο ὡς παρόφρονα. Τί θὰ ἀπογίνῃ!

Ἐλαφρὸς θόρυβος ἠκούσθη πρὸς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του καὶ ὁ Χρίστελ ἐστράφη καὶ εἶδεν ἀνοιγομένην μικρὰν θυρίδα ἐπὶ τῆς θύρας του καὶ κεφαλὴν ἀνθρώπου, ὅστις εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Λάβε τὴν μερίδα σου. Εἶμαι ὁ φύλαξ τοῦ βασιλικοῦ θηριοτροφείου.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν ἐφαίνετο κακός· διὸ πλησιάσας ὁ Χρίστελ πρὸς αὐτὸν εἶπε :

— Ἄκουσε, σὲ παρακαλῶ, πρέπει νὰ μου ἀνοίξῃς νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ μέσα. Ἐγὼ οὔτε ἔβλαψα ποτὲ ἄνθρωπον οὔτε τρελὸς εἶμαι.

Ἀλλ' ὁ φύλαξ σείων τὴν κεφαλὴν εἶπεν :

— Ἀμ' τὸ ξέρω, ὅλοι οἱ τρελοὶ ἔτσι λένε, ἔτσι εἴσαστε σεῖς, λέτε πώς τα ἔχετε τετρακόσια, καὶ ποῦ!... Κάθισε, παλληκάρι μου, αὐτοῦ μέσα ἥσυχα, ἂν θέλῃς νὰ μή σε πάρῃ διὰ ἄγριο θηρίο ὁ κύριος ἐπιθεωρητής. Μή σου περάσῃ ἀπὸ τὸ μυαλὸ νὰ δοκιμάσῃς νὰ φύγῃς ἀπὸ 'δῶ μέσα, ἄδικα θὰ πάῃ ὁ κόπος σου· διότι τὴν ἡμέρα θά σε ἰδοῦν οἱ φύλακες, τὴν νύκτα ἡ αὐλὴ εἶνε γεμάτη ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία ποὺ τους ἀνοίγουμε τὰ κλουβιά τους καὶ τα ἀπολᾶμε νὰ πάρουν τὸν ἀέρα τους, τὰ καϊμένα καὶ αὐτά. Καὶ νὰ ἰδῇς τί κακὸ γίνεται μέσα 'ς τὴν αὐλή. Ἀγκαλὰ θά τἀκούσῃς ἀπόψε τὴν νύκτα, νὰ ἰδῇς τί βοὴ καὶ κακὸ γίνεται ὅλη νύκτα, χαλασμὸς κόσμου, παλληκάρι μου. Θά σου ἀρέσῃ καὶ θὰ διασκεδάσῃς. Πρὶν σε φέρουν ἐσένα ἐδῶ, ἔφεραν ἕνα ζῷο πολὺ περίεργο, μία μαϊμοῦ που 'μιλεῖ σὰν ἄνθρωπος· ποῦ νὰ ἰδῇς! καὶ ἐγὼ δὲν εἴξευρα ποῦ νὰ το κλείσω, μαζί μὲ τὰ ζῷα ἡ μέσα 'ς τὸ κελλὶ αὐτὸ δά που εἶσαι τώρα σύ· αὐτὴ τὴ μαϊμοῦ δὲν την ξεχωρίζεις ἀπὸ ἄνθρωπο· μοναχά πως εἶνε μαλλιαρός. Ἐγὼ νὰ σου εἰπῶ, λέγω πως εἶνε ἄνθρωπος μαλλιαρός, μὰ οἱ σοφοὶ Ἀκαδημαϊκοὶ λέγουν καὶ καλά πως εἶνε μαϊμοῦ. Ποῦ νὰ ἰδῇς! ἔχομε καὶ ἄλλες μαϊμοῦδες ἕνα σωρό, μὰ δὲν εἶνε τόσο προχωρημένες σὰν τὴν καινούργια· αὐτὲς διαβάζουν τὴν ἐφημερίδα, ἀλλὰ δὲν μιλοῦν. Νὰ ἰδῇς, ἔχομε καὶ ἕνα κροκόδειλο καὶ κλαίει ὁ καϊμένος. Τώρα δὰ εἶπάν πως θά μου φέρουν καὶ μία 'γίδα κατασπρη σὰν τὸ χιόνι, μὰ δὲν εἰξέρεις τί χαριτωμένο ζῷο ὅπου εἶνε! καὶ τὸ μαλλί της εἶνε σὰν τὸ μετάξι. Καὶ ἐγὼ ἀπορῶ πως αὐτοὶ ποὺ την εἶχαν δὲν την ἐκράτησαν διὰ λόγου τους, ἀλλά τὴν ἔστειλαν ἐδῶ. Ποιός ξεύρει ποιός το εἶχε τὸ καϊμένο τὸ ζῷο καὶ πῶς το ἀγαποῦσε· ἀκόμη ἔχει τὸ χρυσὸ σχοινάκι 'ς τὸ λαιμό της.

— Ἡ Χάρις! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ, ἡ Χάρις εἶνε! Ὤ, σὲ παρακαλῶ νὰ μή την ἀφήσῃς νὰ την κατασπαράξουν τὰ ἄγρια θηρία. Σὲ παρακαλῶ πολύ, σὲ παρακαλῶ, ἄφησέ με νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ μέσα!

Καὶ ἔπληττε τὴν θύραν διὰ τῶν πυγμῶν του καὶ ἔσειε τοὺς μοχλοὺς διὰ νὰ τους ἀποσπάσῃ.

— Νά, ὁ καϊμένος, τὸν ἔπιασε ἡ τρέλα του, εἶπεν ὁ φύλαξ περίλυπος. Μὰ αὐτὸς χωρὶς ἄλλο εἶνε τρελὸς ἀπὸ τοὺς τρελούς. Καλὰ ἔκαμαν καὶ τον ἔκλεισαν, ποιός ξέρει τί εἰμποροῦσε νὰ κάμῃ, ἂν τον ἄφιναν ἐλεύθερο.

Καὶ παρευθὺς ἔκλεισε τὴν θυρίδα, ὁ δὲ Χρίστελ ἤκουσε τὸν κρότον τῶν βημάτων του καὶ τὸν ἦχον τῶν συγκρουομένων κλειδίων του.

Περιέστρεψε τὰς χεῖράς του ἐξ ἀπελπισμοῦ καὶ κατέκοψε διὰ τῶν ὀδόντων του τοὺς δακτύλους του μετὰ λύσσης. Ἔμεινε δὲ πολλὰς ὥρας ἀκίνητος, κατατεθλιμμένος καὶ ἔχων κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ μὴ ἴδῃ τὴν νύκτα ἐπερχομένην καὶ τὰ ὦτα κλειστὰ διὰ νὰ μὴ ἀκούῃ τὰς ἀγρίας κραυγὰς τῶν θηρίων· μεταξὺ δὲ τῶν κραυγῶν ἐκείνων ἡ ἐξημμένη του φαντασία τον ἔκαμνε νὰ νομίζῃ ὅτι διακρίνει τὰ λυπηρὰ βελάσματα τῆς χαριτωμένης του αἰγός.

Ἦλθεν ἡ νὺξ καὶ ὁ δύστηνος Χρίστελ ἐσκέπτετο ποῦ ἄραγε νὰ εἶνε ἡ Ἐλπίς; Τί θὰ γίνῃ ἡ δύσμοιρος κόρη ἄνευ τοῦ γάλακτος τῆς πιστῆς τροφοῦ της, ἄνευ τῆς Χάριτος; Πόσον τον ἔτυπτεν ἡ συνείδησίς του, διότι ἀπεφάσισε νὰ ἀφήσῃ τὰς συντρόφους του μόνας! τώρα ἐνόησεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τας ἀφήσῃ. Τότε ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του ἡ ἀγωνία τῆς Ἐλπίδος ὅτε εἰσήρχοντο εἰς τὰ ἀνάκτορα! Πόσον ἦτο ὠχρά, πόσον ἔτρεμε! πόσον τὸ γλυκὺ καὶ εὔγλωττον βλέμμα της ἐφαίνετο ὅτι τὸν παρεκάλει νὰ μή την ἐγκαταλίπῃ μόνην! Ἐσκέπτετο ὁ Χρίστελ καὶ ἔλεγε θρηνῶν :

— Τί ἀνόητος νὰ μή σε ἀκούσω, Ἐλπίς μου. Μόσον ἐφάνην ἀχάριστος καὶ ἀμελής! Πῶς ἄφησα νὰ με παρασύρουν αἱ κολακεῖαι τῶν ἀθλίων ἐκείνων μουσικῶν! Καὶ διατί τάχα με ἐκολάκευον τόσην ὥραν; διὰ νὰ με ἀφανίσουν εὐκολώτερον καὶ μίαν ὥραν ἀρχήτερα! Ἐγὼ ἤκουα τὰς κολακείας καὶ τὰ ἐγκώμια καί σε ἐλησμόνησα, Ἐλπίς μου, καὶ οὐδὲ κὰν ἐσυλλογίσθην νὰ ἐρωτήσω ποῦ εἶσαι, Ἐλπίς μου, καὶ τί κάμνεις! Πόσον ἀχάριστος εἶμαι! Τίς εἰξεύρει, Ἐλπίς μου, ἂν σε ξαναϊδω ποτέ!

Λίφνης θόρυβος μέγας ἠκούσθη ἐν τῇ αὐλῇ, κραυγαί, ὠρυγμοί, συριγμοί, θόρυβος καὶ κακόν.

Τί νὰ εἶνε!

Ὁ Χρίστελ ἔτρεμεν ὑπὸ φόβου καὶ ἀηδίας καὶ ἔκρυπτε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν του· ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο ἡ τελευταία ὥρα τῆς δυστήνου Χάριτος. Τότε τον κατέλαβε σφοδρὰ τύψις τοῦ συνειδότος καὶ περιστρέφων τὰς χεῖρας ἀνεφώνησεν:

— Ὤ! Ἐλπίς, συγγνώμην! ἥμαρτον! Ἐλπίς! ὤ! Ἐλπίς μου!

— Χρίστελ! ὤ, Χρίστελ! Σήκω γρήγορα καὶ ἀκολούθει μοι!

Ἠκούσθη φωνὴ γλυκεῖα πολὺ πλησίον τοῦ Χρίστελ, ὅστις ἀνεπήδησεν ὡς ἐὰν ἔβλεπεν ὄνειρον.

— Σούτ! σιωπή! εἶπεν ἡ γλυκεῖα φωνὴ ἡ αὐτὴ ἥτις ἐνανούριζεν αὐτὸν ὅτε ἦτο μικρὸν παιδίον. Σιωπή, δὲν πρέπει νὰ μας ἴδῃ οὐδὲ νὰ μας ἀκούσῃ ψυχή.

Καὶ χεὶρ ἁβρὰ ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ τον ἔσυρεν ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ σκότους.

— Ἐλπίς..., ἐψέλλισεν ὁ Χρίστελ ἀσθμαίνων.

— Σιωπή! ὀφείλεις νὰ με ὑπακούῃς χωρὶς νὰ λέγῃς τίποτε. Ἔξελθε ἐκ τῆς θύρας τὴν ὁποίαν τώρα ἤνοιξα. Ἀπεκοίμισα τὸν φύλακα καὶ του ἐπῆρα τὸ κλειδίον.

— Ἀλλά, Ἐλπίς μου, πῶς θὰ περάσωμεν ἀπὸ τὴν αὐλήν; σὺ δὲν εἰξεύρεις ὅτι εἶνε γεμάτη ἄγρια θηρία.

— Σιωπή, ἂς λείπουν αἱ ὁμιλίαι.

— Ναί, ἐκατάλαβα τί μου λέγεις, ἀλλὰ τὰ ἄγρια θηρία ὅλη νύκτα...

— Σιωπή, καὶ ἀκολούθει μοι.

— Ἀλλὰ τὰ θηρία; Δέν τα ἀκούεις πῶς ὠρύονται;

— Σιωπή· Λάβε τὸ βιολί σου καὶ παῖξε.

— Ἄχ! Ἐλπίς μου, τὸ βιολί μου! Μοῦ το ἐπῆραν...

— Λάβε το, νά το ...

— Ἄ! τὸ βιολί μου, ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ ἔκθαμβος. Ὤ, σ' εὐχαριστῶ, Ἐλπίς μου, καὶ πῶς το ηὗρες; . . .

— Σιωπή! σοῦ εἶπα ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ μὴ ὁμιλῇς, ἀλλὰ νὰ ἀκούῃς καὶ νὰ ὑπακούῃς, εἶπεν ἡ Ἐλπὶς ἐπιτακτικῶς. Ἀκολούθει μοι, θὰ διέλθωμεν διὰ τῆς αὐλῆς . . .

— Ἄ! Ἐλπίς μου, δὲν εἰξεύρεις . . . ἡ Χάρις ἡ καϊμένη . . . θά την κατεσπάραξαν . . .

— Ὄχι ἀκόμη· ἀλλὰ θά την κατασπαράξουν ἂν δὲν σπεύσῃς νά με ὑπακούσῃς. Ἀκολούθει μοι. Λάβε τὸ βιολί σου καὶ παῖξε.

Ὁ Χρίστελ ὑπακούσας ἔλαβε τὸ βιολί του καὶ ἔπαιξε. Μόλις ἠκούσθησαν οἱ πρῶτοι ἦχοι καὶ παρευθὺς αἱ κραυγαὶ τῶν θηρίων ἔπαυσαν.

— Προχώρει, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐλπίς, βάδιζε γρήγορα νὰ διέλθωμεν τὴν αὐλήν· διότι ἡ θύρα εἶνε εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος. Ἐκεῖ την ἔχουν δεμένην τὴν Χάριν ... Παῖξε, ἐξακολούθει· παρατήρησε πῶς λάμπουν εἰς τὸ σκότος οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν θηρίων. Μᾶς βλέπουν καὶ φοβοῦνται. Παρατήρησέ τα πῶς εἶνε ἀκίνητα. Οἱ ἦχοι τῆς μουσικῆς σου ἐδάμασαν τὴν ἀγριότητά των, καὶ εἶνε ἐμπρός μας ἡμερα ὡς ἀρνία. Ἐξακολούθει νὰ παίζῃς .. Βάδιζε καὶ ἰδοὺ ἐφθάσαμεν πλησίον τῆς Χάριτος... Ἄλλο ἓν βῆμα καὶ ἐσώθημεν· μὴ βραδύνῃς εἰ δὲ μὴ εἶσαι χαμένος... Τώρα διερχόμεθα πλησίον τῶν ἑρπετῶν, ἐδῶ εἶνε ὀμέγιστος τῶν κινδύνων· δὲν αἰσθάνεσαι ὑπὸ τοὺς πόδας σου τὸ γλοιῶδες δηλητήριον τῶν ἰοβόλων ὄφεων; Θάρρος, Χρίστελ μου, θάρρος. Ἐλπιζε καὶ ἔχε πεποίθησιν εἰς τὴν Ἐλπίδα σου ... καὶ αὐτὴ θά σε διασώσῃ. Βάδιζε ... βάδιζε ... ἄλλο ἓν βῆμα. Ἄ! ἰδοὺ καὶ ἡ Χάρις, καὶ μάλιστα εἶνε λυμένη ... Ἰδοὺ καὶ ἡ θύρα ... Ἐσώθημεν!

Καὶ πράγματι ἦσαν ἔξω τῆς αὐλῆς, μακρὰν τῶν ἀνακτόρων, μακρὰν τῆς πόλεως.

Τότε ἡ Ἐλπὶς ἐστράφη καὶ εἶδε τὸν Χρίστελ μειδιῶσα. Ἀκτὶς τῆς σελήνης διασχίζουσα τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ ζοφερὰ νέφη, ἅτινα ἐκάλυπτον τὸν οὐρανόν, ἐφώτισε τὸ γλυκὺ πρόσωπον τῆς νεάνιδος. Ὁ Χρίστελ ἐθαύμασε τὴν ἔξοχον εὐμορφίαν της καὶ την ἔκφρασιν τῆς ἀγάπης. Μικροῦ δεῖν ἔκλινε τὸ γόνυ ἔμπροσθέν της νὰ καταφιλήσῃ τοὺς πόδας της καὶ νὰ κλαύσῃ ἐξ εὐγνωμοσύνης. Ἀλλ' ἡ νεᾶνις προλαμβάνουσα εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Ἀκόμη δὲν εὑμεθα ἐκτὸς κινδύνου. Πρέπει νὰ φύγωμεν μακράν, πολὺ μακρὰν τῆς ἐπαράτου ταύτης πόλεως. Ἂς σπεύσωμεν πάσει δυνάμει νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην πόλιν πρὶν γίνῃ ἡμέρα· ἂς σπεύσωμεν, διότι εἶσαι κατάκοπος καὶ ἔχεις χρείαν ἀναπαύσεως.

« Εἰμαι ο φυλαξ του βασιλικου θηριοτροφειου» (Σελ. 178)

Πορευόμενοι ἦλθον εἰς παράλιον τόπον. Ἐνώπιόν των ἐξετείνετο θάλασσα σκοτεινή, καὶ πέραν πολὺ μακρὰν διεφαίνετο φῶς, ἀλλὰ πολὺ ἀμυδρὸν καὶ δυσδιάκριτον.

Παρὰ τὴν ἀκτὴν ἦτο ἀκότιον ἠγκυροβολημένον, ταλαντευόμενον ὑπὸ τῶν ἐλαφρῶν κυματισμῶν τῆς θαλάσσης. Ἡ Ἐλπὶς κύψασα ἀνέσυρε τὴν ἄγκυραν καὶ εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ.

— Ἔμβαινε, Χρίστελ μου.

Καὶ ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν, ἡ Ἐλπὶς ἔλυσε τὸ ἰστίον καὶ ἐκάθισε παρὰ τὸ πηδάλιον.

Τὸ πλοιάριον ἔπλεε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ ἀμυδρὸν φῶς, ὅπερ βαθμηδὸν ἐφαίνετο καθαρότερον καὶ ἐμεγεθύνετο.

— Παρατήρησε, Χρίστελ μου, ἡ ἡμέρα ὑποφώσκει. Βλέπεις πέραν εἰς τὸ φῶς τῆς αὐγῆς τὸ ὄρος τὸ ὁποῖον φαίνεται ὡς σκιά;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Χρίστελ.

— Ἔχε τώρα τοὺς ὀφθαλμούς σου προσηλωμένους ἀτενῶς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ μετ' ὀλίγον θὰ διακρίνῃς τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλήμ. Τὴν βλέπεις τὴν μεγάλην πόλιν;

— Ὄχι ἀκόμη, εἶπεν ὁ Χρίστελ.

Καὶ ἐξηκολούθουν πλέοντες ἐν σιωπῇ.

— Τὴν βλέπω! τὴν βλέπω!, ἀνεφώνησεν αἴφνης ὁ Χρίστελ. Ἐλπίς μου, Ἐλπίς, τὰ τείχη εἶνε χρυσᾶ, καὶ βλέπω λάμποντας λίθους πολυτίμους, σαπφείρους, ῥουβίνια, σμαράγδους!... Βλέπω τώρα καὶ τὰς πύλας!... τὰς πύλας κοσμοῦσι μαργαρῖται παμμέγιστοι, ὅμοιοι μὲ αὐτοὺς ὅπου

στολίζουν τὸν λαιμόν σου καὶ τὴν ὡραίαν κόμην σου. Βλέπω εἰσερχομένας καὶ ἐξερχομένας μορφὰς ὁμοίας πρὸς τὴν ἰδικήν σου, εὐμορφοτάτας ὅπως σύ . . . ἀλλ' αὐταὶ ἔχουν καὶ πτέρυγας....

Ὁ Χρίστελ ἐν τῷ θαυμασμῷ του δὲν ἐνόησε κἂν ὅτι ἡ Ἐλπὶς εἶχεν ἤδη ῥίψῃ τὴν ἄγκυραν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατεγίνετο νὰ δέσῃ τὸ ἰστίον.

— Ἐφθάσαμεν, Χρίστελ μου. Καὶ τώρα ἀκολούθει μοι.

Ὁ Χρίστελ ἠκολούθησε τὴν Ἐλπίδα, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους πρὸς τὴν ἀκτινοβολοῦσαν πόλιν. Ἔφθασαν ἔξω τοῦ πελωρίου χρυσοῦ τείχους. Ἐπὶ τῆς μεγάλης πύλης ἵστατο ἄγγελος αὐστηρὸν ἔχων τὸ πρόσωπον, ὅστις εὐθὺς ὡς εἶδε τὸν Χρίστελ ἑτοιμαζόμενον νὰ εἰσέλθῃ, ἐξέτεινε τὴν φλογίνην ῥομφαίαν του διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

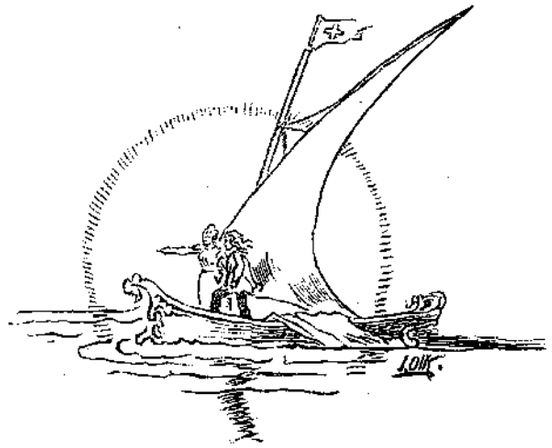

« Παρατηρησε Χριστελ μου η ημερα υποφωσκει »

(Σελ. 180)

Ὁ Χρίστελ ἔντρομος ἀπέβλεψε πρὸς τὴν Ἐλπίδα· αὕτη δὲ ἔβαλεν εἰς τοὺς τρέμοντας δακτύλους του τὸ τόξον καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐπιτακτικῶς: — Παῖξε.

— Δὲν εἰμπορῶ... φοβοῦμαι, εἶπεν ὁ Χρίστελ στενάζων.

Ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς ἔλαβεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖράς του καὶ τας ὡδήγησεν ὅπως ἄλλοτέ ποτε, ὅτε ἦτο παιδίον. Ὁ ἄγγελος ἀκούσας τὸν ἦχον τοῦ βιολίου, κατεβίβασε παρευθὺς τὴν ῥομφαίαν, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ ἐμειδίασεν ὡς τὸ τῆς Ἐλπίδος.

Τότε ἡ Ἐλπὶς στραφεῖσα πρὸς τὸν Χρίστελ εἶπε πρὸς αὐτὸν μετ' ἀρρήτου ἀγάπης καὶ γλυκύτητος. Χαῖρε, Χρίστελ μου, ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ χωρισμοῦ.

— Ἐλπίς, ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ ἀγωνιῶν. Θὰ με ἀφήσῃς; Καὶ τί θὰ γίνω, Ἐλπίς μου, μόνος καὶ ἔρημος;

— Δὲν με χρειάζεσαι πλέον, εἶπεν ἡ Ἐλπίς. Σὲ συνώδευσα μέχρι τῆς πύλης ταύτης ἀλλ' οὐδέποτε διέρχομαι τὴν πύλην· διότι ἔχω καὶ ἄλλους ὁδοιπόρους νὰ ὁδηγήσω ἐδῶ. Δός μοι καὶ τὸ βιολίον σου, διότι δέν το χρειάζεσαι πλέον. Θά σου δώσουν χρυσῆν ἅρπαν ὁποίαν ἔχουν καὶ τὰ σεραφείμ. Ἐνθυμεῖσαι πῶς τὸ ἔλεγε τὸ βιολίον ὁ γέρων μουσικός; Τὸ ἔλεγε Φίτες· τὸ ὄνομα τοῦτο σημαίνει πίστιν, καὶ διὰ τῆς πίστεως ὑπερπηδᾷ ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς τοὺς κινδύνους, ὡς καὶ σὺ ἐκ πείρας τό γινώσκεις· Χρείαν ἡμῶν δὲν ἔχεις πλέον. Ἐνταῦθα δὲν ἔχεις χρείαν οὔτε πίστεως, διότι δὲν ὑπάρχουν πλέον κίνδυνοι, οὔτε ἐλπίδος, διότι δὲν ἔχεις πλέον τίποτε νὰ ἐλπίσῃς. Τοῦ λοιποῦ θὰ ἀπολαύῃς τῆς αἰωνίας μακαριότητος, καὶ θά σ' ἀπομείνῃ μόνη ἡ θεία χάρις.

— Χάρις; ἐψέλλισεν ὁ Χρίστελ, ἀναζητῶν αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματος. Ποῦ εἶνε ἡ Χάρις;

— Ἰδέ την, εἶπεν ἡ Ἐλπὶς δεικνύουσα διὰ τοῦ δακτύλου.

Ὁ Χρίστελ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδεν ἐνώπιόν του ὀρθὴν νεάνιδα ἐξαισίας καλλονῆς, καὶ μειδιῶσαν πολὺ γλυκύτερον τῆς Ἐλπίδος. Ἐφόρει ἐσθῆτα χιονόλευκον ἐκ μαλακοῦ καὶ μεταξώδους ἐρίου, καὶ ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν δεξιάν, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἑτέρας χειρὸς ἤνοιγε μίαν τῶν πυλῶν τῆς πόλεως τῆς μεγάλης.

— Χάρις! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ μετὰ θάρρους καὶ ἐλθὼν πλησίον αὐτῆς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου της... καὶ ἀπεκοιμήθη....

Παναγιοτης Ι Φερμπος

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

τῆς πριγκιπίσσης Καντακουζηνοῦ-Ἀλτιέρη.

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ζ'—ΟΙ ΚΡΕΜΑΣΤΟΙ ΚΗΠΟΙ

Οἱ Κρεμαστοὶ κῆποι ὑπῆρξαν ἐπίσης εἰς την Βαβυλῶνα ὅπως καὶ τὰ τείχη τὰ ὁποῖα περιεγράψαμεν εἰς τὸ παρελθὸν φυλλάδιον. Καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου καὶ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς του ἐπέσυραν τὸν θαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦτο ἀκριβῶς τετραγωνικόν, ἑκάστη δὲ πλευρά του εἶχε μῆκος τετρακοσίων ποδῶν. Τὸ ἔξω πρόσωπον αὐτοῦ ἀπετελεῖτο ἀπὸ θολωτὰ οἰκοδομήματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν κατὰ βαθμῖδας τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ γίνεται δι' αὐτῶν ἡ ἀνάβασις, τὰ δὲ θολωτὰ ταῦτα οἰκοδομήματα ἐστηρίζοντο ἔξωθεν ἀπὸ κίονας λαμπρῶς κατεσκευασμένους.

Τὸ οἰκοδόμημα ὑψοῦτο τοιουτοτρόπως μέχρι τῆς κορυφῆς ὅπου ὑπῆρχον οἱ κῆποι, περιεφραγμένοι μὲ τείχη καὶ ἐπάλξεις· τὸ ὕψος τοῦ ὅλου ἦτο πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος τῶν θολωτῶν κτηρίων εἴκοσι δύο.

Ἐπὶ τῶν θολωτῶν οἰκοδομημάτων ἔστρωσαν πρῶτον μὲν στύλους λιθίνους, ἐπὶ τούτων ἔστρωσαν ἄλλους στύλους σταυρωτοὺς ἀπὸ ξύλον φοίνικος, ἐπὶ τῶν στύλων τούτων ἔστρωσαν κάλαμον, καὶ ἐπὶ τοῦ στρώματος τῶν καλάμων ἔχυσαν ἄσφαλτον, ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου ἔστρωσαν πλίνθους ὀπτὰς συνδεδεμένας μὲ γύψον, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔθηκαν πλάκας μολυβδίνους ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διέλθῃ ὕδωρ δι' αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου ἔθεσαν εἰς πολὺ βάθος χῶμα ὥστε νὰ δύναται νὰ τρέφῃ τὰ μεγαλείτερα δένδρα. Ἐφύτευσαν λοιπὸν παντὸς εἴδους δένδρα, διήρεσαν τὸ μέρος εἰς πρασιάς, τὸ κατέστησαν κήπους καὶ ἔκτισαν μάλιστα καὶ καταλλήλους τερπνὰς καὶ εὐαρέστους βασιλικὰς κατοικίας.

Οἱ κῆποι οὗτοι ἐποτίζοντο ἀπὸ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνεβιβάζετο ἕως ἐκεῖ ἐπάνω μὲ μηχανὰς ἀοράτους ὥστε κανεὶς δὲν ἐγνώριζε πόθεν καὶ πῶς ἀνεβιβάζετο τὸ ὕδωρ.

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 161)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔφθασα μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας μου. Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν ἀπεφοίτησα ἀπὸ τὸ σχολαρχεῖον καὶ ἐξηκολούθουν τὰ μαθήματα τοῦ γυμνασίου, τὸ παρελθὸν δὲ θέρος ἔγινε λόγος νὰ σταλῶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἀλλ' ἔκτοτε ... ἔκτοτε ... ἡ δυστυχὴς μάμμη μου ἀπέθανεν· ἑσπέραν τινὰ πρὸ δύο μηνῶν μοὶ εἶπε:

— Δὲν εἶμαι καλὰ σήμερα. Αὔριον ὅταν θὰ πηγαίνῃς εἰς τὸ σχολεῖόν σου, πέρασε ἀπὸ τὸν ἰατρὸν καὶ παρακάλεσέ τον νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ἴδῃ.

Ἐξετέλεσα τὴν παραγγελίαν της· ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπέστρεφον τὴν μεσημβρίαν συνήντησα τὸν κ. Σαλμόντην.

— Γρήγορα, παιδί μου, μοὶ εἶπε· εἶνε πολὺ ἄσχημα καὶ σὲ ζητεῖ.

Ἐτρέξαμεν καὶ οἱ δύο.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ἡ μάμμη μου, στηριζομένη εἰς τὸ προσκεφάλαιον ἐφαίνετο ὅτι μὲ ἀνέμενεν.

— Ἀγαπητόν μου παιδί, μοὶ εἶπε, πηγαίνω νὰ εὕρω τὴν μητέρα σου καὶ τὸν πατέρα σου. Φίλησέ με· ὅταν δὲν θὰ εἶμαι πλέον εἰς τὸν κόσμόν, ὁ κ. Σαλμόντης τὸν ὁποῖον καθιστῶ κηδεμόνα σου, θὰ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου θὰ μένῃς μέχρι τέλους τῶν σπουδῶν σου. Εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν θὰ ἐπανέλθῃς μόνον ἀφ' οὗ ἐκλέξῃς στάδιον, τὸ ὁποῖον θὰ σοὶ ἐπιτρέπῃ νὰ ζῇς ἡσύχως.

Ἐγὼ ἤρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ ὀλολύζω· ἀλλ' ἡ μάμμη μου ἐξηκολούθησεν:

— Ἀρίσταρχέ μου, ἄκουσε τοὺς τελευταίους λόγους μου, παιδί μου. Ἔχω μίαν ἰδέαν διὰ σέ· Θέλω νὰ γίνῃς ἰατρός, ὅπως ἦτο καὶ ὁ πάππος σου. Ὀλίγα ἐπαγγέλματα δίδουν εἰς τὸν γενναιόκαρδον ἄνθρωπον τόσην εὐκαιρίαν νὰ φανῇ ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἄλλους. Καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον εὑρισκόμεθα διὰ νὰ κάμωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον καλόν. Μὴ τὸ λησμονεῖς.

Ἡ φωνή της ἐξησθένη. Ἔπρεπε νὰ πλησιάσω τὸ οὖς μου εἰς τὰ χείλη της διὰ νὰ τὴν ἀκούω· Ἐξέβαλε τὰ ὀμματογυάλιά της καὶ εἶδα τοὺς γαλανοὺς ἐκείνους ὀφθαλμούς, τοὺς τόσον γλυκεῖς, τοὺς ὁποίους μόλις εἶχον ἴδῃ μίαν ἑσπέραν! .. Ὦ πῶς τὴν ἠγάπων τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν μάμμην μου!...

Ἐκράτει ἓν μικρὸν κιβωτίδιον εἰς τὰ γόνατά της· ἐκλείδωσεν εἰς αὐτὸ τὰ φοβερὰ ὀμματογυάλια καὶ ἔδωκε τὸ κλειδίον εἰς τὸν κ. Σαλμόντην.

— Αὐτὸ τὸ σεντουκάκι θὰ τὸ δώσητε εἰς τὸν Ἀρίσταρχον ὅταν δώσῃ ἐξετάσεις καὶ σᾶς φέρῃ τὸ διπλωμά του.

Μίαν ἄλλην παράκλησιν ἔχω νὰ σοῦ ἀποτείνω, ἐξηκολούθησεν ἡ θνήσκουσα, στραφεῖσα πρὸς ἐμέ. Πρὶν ἀναχωρήσῃς εἰς Ἀθήνας, ἐνθυμήσου ὅλας τὰς ἀναμνήσεις σου, καὶ γράψε τας, ὥστε ὁ νέος σου βίος νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ τὰς ἐξαλείψῃ. Μοῦ τὸ ὑπόσχεσαι; Εἰξεύρω πόσον εἶσαι εἰλικρινής. Θὰ ὠφεληθῇς μίαν ἡμέραν νὰ τὰς ἀναγνώσῃς. Ἄφησε τὸ τετράδιον εἰς τὸ ἐρμάριόν μου· καὶ ἀνάγνωσέ το ὅταν τελειώσῃς τὰς σπουδάς σου καὶ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, εἰς τὴν οἰκίαν σου.

Ὑπεσχέθην. Ἡ δυστυχὴς μου μάμμη ἔλαβε τότε τὴν κεφαλήν μου μὲ τὰς δύο χεῖράς της καὶ μ' ἐφίλησε... μὲ πόσην ἀγάπην μ' ἐφίλησε... Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐπέστρεφα ὀπίσω ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἔτη καὶ ὅτι ἠσθανόμην ἀκόμη ἐπὶ τοῦ μετώπου μου τὰ χείλη τοῦ ἀγαπητοῦ μου πατρὸς καὶ τῆς προσφιλοῦς μητρός μου!...

— Μὲ ἠγάπας λοιπόν, μάμμη μου; ἠρώτησα λίαν συγκεκινημένος.

— Ναί, Ἀρίσταρχε, ναὶ παιδί μου, σὲ ἀγαπῶ, ὅπως σὲ ἠγάπα ἡ μητέρα σου, ὅπως ἐγὼ τὴν ἠγάπων· ἀλλ' ἤμην ἠναγκασμένη νὰ μὴ σοὶ δεικνύω τὴν ἀγάπην μου, καϊμένο μου παιδί, διότι σὲ εἶχαν χαδεύσῃ πολύ· ἔπρεπε νὰ σ' ἀγαπῶ ὄχι μὲ θωπείας καὶ φιλήματα, ἀλλ' ὅπως πρέπει ν' ἀγαπᾷ κανεὶς ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ διορθώσῃ, θέλει νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν καλὸν δρόμον, καὶ νὰ τὸ κάμῃ μίαν ἡμέραν ἄνθρωπον μὲ ἀξίαν.

Ὁ ἱερεὺς εἰσῆλθε κρατῶν τὰ ἄχραντα μυστήρια. Ὁ κ. Σαλμάντης ἐγὼ καὶ ἡ Σοφούλα ἐξήλθομεν· μετ' ὀλίγον δὲ ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ ἐξομολόγησις καὶ ἡ κοινώνησις, ἐπεστρέψαμεν.

Ἡ μάμμη μου μοὶ ἔνευσεν. Ἐπλησίασα εἰς τὴν κλίνην της καὶ ἐγονυπέτησα. Εὗρεν ἀκόμη τὴν δύναμιν νὰ θέσῃ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. Ἤκουσα τὸ ὄνομά μου, τὸ ὄνομα τῆς μητρός μου, τοῦ Θεοῦ, ἔπειτα ἕνα ἀναστεναγμὸν καὶ τίποτε πλέον ... Εἶχεν ἐκπνεύσῃ!

Ἐφίλησα τὴν χεῖρα ἐκείνην, ἥτις μὲ ηὐλόγησε τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἔκλαυσα πικρῶς...

Δὲν εἶχον φανῇ πάντοτε καλὸς πρὸς τὴν μάμμην μου. Θὰ μὲ τύπτῃ ὅλην τὴν ζωήν μου ἡ συνείδησίς μου...

Ἀναχωρῶ αὔριον· ὁ κ. Σαλμόντης θὰ μὲ συνοδεύσῃ εἰς Ἀθήνας.

1 Νοεμβρίου 18....

Ἔδωκα καὶ διδακτορικὰς ἐξετάσεις. Ἐπέτυχα λαμπρά. Μὲ συνεχάρησαν θερμῶς ὅλοι οἱ καθηγηταί· ἀνεκηρύχθην διδάκτωρ μὲ τὸν βαθμὸν *ἄριστα*. Μετὰ ἓν ἔτος ἔλαβα καὶ τὴν πρακτικήν μου ἄδειαν, καὶ ἐπιστρέφω εἰς τὴν μικρὰν πόλιν, ὅπου ἀνετράφην.

Ἀναγινώσκω τὰς ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, τὰς ὁποίας εἶχον γράψῃ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ὅπως ἐκτελέσω τὴν θέλησιν τῆς μάμμης μου. Πῶς; Ἐγὼ ἤμην τὸ παιδίον ἐκεῖνο τὸ ἐγωϊστικόν, τὸ κακόν, τὸ ἄκαρδον, τὸ λαίμαργον, τὸ πεῖσμον, τὸ ὁποῖον βλέπω εἰς τὰς ἀναμνήσεις ταύτας;... Φεῦ! ναί, ἐγὼ ἤμην. Καὶ τὸ ἀναγνωρίζω· σύ, μάμμη, μὲ μετέβαλες.

Διὰ νὰ ἐκπληρώσω τὴν τελευταίαν θέλησίν σου μένει ἀκόμη ν' ἀνοίξω αὔριον ἐνώπιον τοῦ κ. Σαλμόντη τὸ κιβωτίδιον, τὸ ὁποῖον περιέχει τὰ ὀμματογυάλιά σου, τὸν τρόμον τῶν παιδικῶν μου χρόνων. Μὲ κατέχει συγκίνησίς τις, ἀνησυχία..., ἀνάμνησις τοῦ αἰσθήματος, τὸ ὁποῖον ἠσθανόμην ἄλλοτε ὅτε παρουσιαζόμην ἐνώπιόν σου ἀφ' οὗ εἶχον πράξῃ τι ἄξιον μομφῆς καὶ τὰ δύο ἐκεῖνα ὀμματογυάλιά σου μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπον ἕως τὸ βάθος τοῦ νοῦ μου.

Ἀφ' ὅτου, ἀπέθανες, ὦ μάμμη, ἠκολούθησα τὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν μοὶ εἶχες διαγράψῃ· ἐξεπλήρωσα πιστῶς τὰς θελήσεις σου. Ἔκαμα ὅ,τι ἡ ἐλαστικὴ σφαῖρα, ἡ ὁποία ἀφ' οὗ ἅπαξ ῥιφθῇ διευθύνεται πρὸς τὸν σκοπόν της, ἂν καὶ ἡ χεὶρ, ἡ ὁποία τὴν ἔρριψεν ἀπεμακρύνθη ἀπ' αὐτῆς.

Τὰ ἔτη τῶν σπουδῶν μου διῆλθον ἐν ἡσυχίᾳ. Εἰργάσθην, καὶ οἱ κόποι μου ἀντημείφθησαν. Ὁ γέρων φίλος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθης ὅσον ποσὸν ἐφύλαξες διὰ τὰς σπουδάς μου, ἐφρόντισε δι' ὅλας τὰς δαπάνας μου. Χθὲς μοὶ παρέδωκε

τὸν λογαριασμόν. Μοῦ μένουν τριακόσιαι δραχμαί, ἡ οἰκία, ὁ κῆπος, καὶ ἡ γραῖα Σοφοῦλα, ἡ ὁποία μετὰ ἕνδεκα ἔτη δὲν μετεβλήθη καθόλου. Διϊσχυρίζεται ὅτι ἡ πελατεία θὰ μοῦ ἔλθῃ πρὶν τελειώσουν αἱ τριακόσιαι δραχμαί, καὶ ὅτι μὲ τὰς τριακοσίας ἐκείνας δραχμὰς ἀναλαμβάνει αὐτὴ νὰ περάσωμεν, καὶ καλὰ μάλιστα, ἓξ μῆνας· πεντήκοντα δραχμὰς τὸν μῆνα!... Εἴθε... θὰ προσπαθήσωμεν!

Μάμμη μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμην, σοῦ ζητῶ γονυπετὴς συγγνώμην!

Εἶνε ἑνάτη ὥρα μ. μ. καὶ ἐνώπιον τοῦ κ.

Επαησιδα εις την καινην της και εγονυπετησα (Σελ. 183)

Σαλμόντη, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεχείρισα θριαμβευτικῶς τὸ δίπλωμά μου, ἤνοιξα τὸ κιβωτίδιον, τὸ ὁποῖον ἐκλείδωσες τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου σου.

Εἶχον πραγματικῶς μαγικὴν δύναμιν τὰ ὀμματογυάλια; Τὰ σύρματά των, ἀφ' οὗ ἐξέβαλα τὸ μεταξινον περίβλημά των, εὑρέθησαν κεκαλυμμένα ἀπὸ ἀδάμαντας.

Σηκώσας τὴν θήκην εὗρον μίαν ἐπιστολὴν δι' ἐμέ. «Πρὸς τὸν ἀγαπητόν μου Ἀρίσταρχον», ἔλεγεν ἡ ἐπιγραφή. Ἤνοιξα τὴν ἐπιστολήν της, ἀνέγνωσα... καὶ ἔκλαυσα... τὴν ἀνέγνωσα καὶ πάλιν κλαίω γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας, τὰς ὁποίας προσθέτω εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά μου.

Ναί, εἶνε ἀληθές, μάμμη μου, μὲ ἠγάπας τόσον θερμῶς, ὅσον καὶ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου... ἀλλὰ ἤθελες νὰ γίνω εὐτυχής, ὄχι ὅμως ἀμέσως, ὅπως ἤθελαν οἱ ἀγαπηταί μου γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐδείκνυον πρὸς ἐμὲ τόσην ἀδυναμίαν, ἀλλ' εἰς ὅλην τὴν ζωήν μου.

Καὶ πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ λυγισθῇ ὁ ἀτίθασσος καὶ ἀλαζὼν καὶ ἐγωϊστικὸς χαρακτήρ μου, ἔπρεπε νὰ ὁπλισθῶ διὰ τὴν πάλην τῆς ζωῆς, νὰ συνηθίσω εἰς τὴν πτωχίαν διὰ νὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἐργασθῶ, διότι ἄνευ ἐργασίας ἡ ζωὴ δὲν εἶνε ὠφέλιμος. Ὅλα αὐτὰ μοὶ τὰ λέγεις, μάμμη μου, εἰς τὴν ἐπιστολήν σου.

Ἐστερήθης τόσας εὐχαριστήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἦσο συνηθισμένη εἰς τὸ γῆράς σου, διὰ νὰ μοῦ δώσῃς τὸ παράδειγμα τῆς λιτότητος καὶ τῆς ἐγκρατείας. Κατεδίκασες τὸ γλυκὺ πρόσωπόν σου νὰ φαίνεται αὐστηρὸν διὰ νὰ μ' ἐμπνεύσῃ φόβον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀναγκαιότατος διὰ νὰ διορθωθῇ ὁ ἀνυπότακτος χαρακτήρ μου, καὶ μόνον τὴν τελευταίαν σου στιγμὴν μοὶ ἔδειξες πόσην ἀγάπην εἶχεν ἡ καρδία σου δι' ἐμέ. Δὲν ἤμην ἄξιος τοιαύτης ἀγάπης, μάμμη, διότι ἤμην ἀχάριστος τότε...

Οἱ ἀδάμαντες οὗτοι, τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγου ἐθεώρουν ὡς ἀποτέλεσμα μαγείας, εἶνε ἡ περιουσία, τὴν ὁποίαν ἐφύλαξε δι' ἐμὲ ἡ προνοητική σου στοργή. Ὅτε εἶδες, μοὶ λέγεις, ὅτι ἡ γενναιοδωρία τοῦ πατρός μου τὸν παρέσυρεν εἰς ἀσυλλογίστους δαπάνας, ἀνησύχησες μεγάλως διὰ τὸ μέλλον μου, καὶ ἀντὶ νὰ δώσῃς εἰς τὴν μητέρα μου, ὁπόταν ἐγεννήθην, τοὺς ἀδάμαντας, οἱ ὁποῖοι εἶχον μείνῃ ὡς τελευταῖον λείψανον τῆς ἄλλοτε μεγάλης περιουσίας τῆς οἰκογενείας σου, ἔδωκες τεχνητοὺς ἀδάμαντας καὶ ἐκράτησες δι' ἐμὲ τὸν μικρὸν αὐτὸν θησαυρόν. Σχεδὸν ζητεῖς συγγνώμην διότι ἀφῆκες ἀργὸν τὸ κεφάλαιον τοῦτο, χωρὶς νὰ φέρῃ κανὲν εἰσόδημα. Ἀλλὰ τί σημαίνει τοῦτο; ὁ σκοπός σου ἐξεπληρώθη καλλίτερα τοιουτοτρόπως, διότι νομίσας ὅτι εἶμαι πτωχός, συνήθισα εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τώρα τὴν ἀγαπῶ.

Τριγύρω εἰς τὰ σύρματα τῶν ὀμματογυαλίων ἦσαν ἀδάμαντες ἀξίας ἑβδομήκοντα χιλιάδων δραχμῶν. Καϊμένη μάμμη μου! Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν σὲ ἤκουσα νὰ ζητῆς βοήθειαν

ἀπὸ τὰ ὀμματογυάλιά σου. Τὴν μικροτέραν πέτραν ἐξέβαλε τότε ἀπὸ τὴν παράδοξον ἐκείνην θήκην. Δύο ἄλλαι ἤρκεσαν διὰ τὰς σπουδάς μου. «Εἴθε οἱ λοιποὶ νὰ σὲ βοηθήσουν νὰ γίνῃς εὐτυχὴς ὅπως εὔχομαι,» μοὶ γράφεις.

Ἀχ! μάμμη μου, λατρευτὴ καὶ σεβαστή μου μάμμη, διατί σ' ἐστερήθην τόσον γρήγορα; Διατί δὲν εἶσαι πλέον εἰς τὴν πολυθρόναν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθησο τόσα ἔτη; Διατί δὲν μοὶ λέγει ἡ φωνή σου ὅσα ἀνέγνωσα εἰς τὴν ἐπιστολήν σου; Ἡ ἐπιστολή σου ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ σὲ εἶδον ὁποία ἀληθῶς ἦσο. Σήμερον μόνον σὲ ἀγαπῶ ὅπως σοῦ ἀξίζει...

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΥ

Ἀγαπητή μου μάμμη,

Μὲ ὡδήγησας ὡς διὰ τῆς χειρός σου εἰς τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ὠνειροπόλεις δι' ἐμέ. Ὅλα τὰ προητοίμασες, ὅλα τὰ προεῖδες...

Ἔχω τὴν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμεις δι' ἐμέ.

Ἔκτοτε γράφω ὑπομνήματά τινα καὶ δημοσιεύω ἐπιστημονικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐκτιμῶνται ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἐπιστημόνων. Ἐν τοιοῦτον ἔργον μὲ κατέστησεν ἄξιον τῆς τιμῆς νὰ γίνω ἀντεπιστέλλων μέλος τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων.

Ἀλλὰ τὸ ἔτι καλλίτερον, μάμμη μου, εἶνε ὅτι ἐνυμφεύθην καὶ σύζυγός μου εἶνε ἡ Μαργαρίτα, ἡ ἐγγονὴ τοῦ φίλου σου Σαλμόντη.

Ἔχομεν δύο ὡραῖα παιδία, τὰ ὁποῖα δὲν στεροῦνται τίποτε, παρὰ μόνον ὅτι δὲν εἶσαι ἐδῶ, ὦ ἀγαπητή μου μάμμη, νὰ μᾶς ἐμποδίζῃς νὰ τὰ χαϊδεύωμεν, καὶ νὰ δώσῃς τὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἀπέδησαν τόσον ὠφέλιμα εἰς τὸν πατέρα των.

Ἀ! μάμμη μου! μάμμη μου! εἰς σὲ ὀφείλω τὰ πάντα!...

* * *

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΞ

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἦτο πολὺ ἥσυχος ὁ οἰκίσκος τοῦ ξυλουργοῦ Λούη Ῥάουχ. Ἕκαστον πρᾶγμα ἦτο εἰς τὸν τόπον του, ἡ χύτρα, ὁ λύχνος καὶ τὸ μέγα ξύλινον κοχλιάριον ἔκειντο ἀδελφικῶς πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ τῆς σανίδος, καὶ ἀνεπαύοντο ἀφ' οὗ εἶχον ἐργασθῇ ὅλην τὴν ἡμέραν· τὸ σταμνίον τοῦ ζύθου ἐδροσίζετο ἐντὸς μεγάλου δοχείου ὕδατος, καὶ ἐν τινι γωνίᾳ ἐπὶ πηλίνου ἑστίας μικρὰ χύτρα ἔβραζεν ἡσύχως καὶ ἀθορύβως.

Ὁ μικρὸς Φρὶτς ἦτο εἰς τὴν θέσιν του καὶ αὐτός· διότι ποῦ ἄλλοῦ εἶνε ἡ θέσις βρέφους δεκατριῶν μηνῶν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου; δῆλον ὅτι ἐν τῇ κοιτίδι του, λοιπὸν ὁ μικρὸς Φρὶτς ἦτο ἐν τῇ κοιτίδι του καὶ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν του ἦσαν ἡπλωμένα μικρὰ περιπόδια, ἔχοντα ἀκόμη τὴν καμπύλην γραμμὴν τῶν εὐτραφῶν καὶ παχουλῶν κνημῶν του καὶ μικρὰ σανδάλια ὀλίγον τετριμμένα, ἐξ ὧν ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι ὁ κύριός των ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν ἔπαυε τρέχων ἀπὸ τοῦ παραθύρου εἰς τὴν θύραν, καὶ ἀπὸ τῆς θύρας εἰς τὴν ὁδόν, ὁσάκις διέφευγε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ὁ μικρὸς Φρὶτς ἐκοιμᾶτο· ἡ δὲ σκύλα, ἡ ἔξυπνος καὶ καλὴ Πιστή, ἥτις ἐγύμναζε τὸν μικρόν της σκύλακα νὰ παίζῃ μὲ παλαιόν τι σάρωθρον, διέκοψε τὸ μάθημα καὶ τὰ πηδήματά της, καὶ ὁ σοβαρὸς τρόπος καὶ ἡ στάσις της ἐφαίνετο ὅτι ἔλεγε: «Δὲν παίζουν ὅταν κοιμᾶται ὁ μικρός μας κύριος.»

Ἦτο ὅμως ἐκεῖ ἄλλος τις ὅστις δὲν ἦτο ἥσυχος· γυνὴ ὀρθία ἐπὶ τῆς θύρας ἤκουε τοὺς θορύβους τῆς ἐξοχῆς, τὸν ψιθυρισμὸν τοῦ ποταμίου ὅπερ ἔρρεεν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ λειμῶνος, τὸν τριγμὸν τῶν πτερύγων πτηνοῦ τινος ἐπανερχομένου εἰς τὴν φωλεάν του καὶ βραδύναντος, καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἤχους ὑποκώφους, οὓς ἡ αἰφνιδία πνοὴ τοῦ ἀνέμου ἔφερε μακράθεν.

Ἡ γυνὴ εἶπε καθ' ἑαυτήν:

«Ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζωνται! δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ γυρίσῃ, καὶ θὰ πεινᾷ πολύ. Ἄς του πάγω τὸ δεῖπνόν του.»

Καὶ ἐγέμισε τὸ σταμνίον ζύθου δροσεροῦ, ἔκοψε μέγα τεμάχιον ἄρτου, ἐκένωσεν εἰς πινάκιον βαθὺ ῥόφημα ἐκ λαχάνων καὶ ἀλείμματος, καὶ πάντα ταῦτα παρέταξεν ἐντὸς κανίστρου.

Ἔπειτα ἐκάλεσε τὴν μικρὰν σκύλαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν:

«Πιστή, τώρα που ἐγὼ θὰ λείπω, τὸ παιδὶ καὶ τὰ μάτια σου!»

Ἡ Πιστὴ ἐνόησε, διότι παρευθὺς ἀπώθησε τὸν

σκύλακά της, ὅστις εἶχε χωθῆ μεταξὺ τῶν σκελῶν της, καὶ ἠγέρθη ὀρθή, στηρίζουσα τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς κοιτίδος.

Ἡ μήτηρ ἠσπάσθη ἐλαφρὰ τὸν Φρὶτς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἀπῆλθε κλείσασα τὴν θύραν.

Κατέβη μέχρι τοῦ ποταμίου καὶ παρηκολούθησε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ. Καθ' ὅσον δὲ προέβαινεν, ἤκουε καθαρότερον τὸν θόρυβον τῶν ἐργαζομένων. Τέλος μετὰ τέταρτον τῆς ὥρας ἦλθεν εἰς μέρος ὅπου ὁ ποταμὸς ἐστενοῦτο ὀλίγον καὶ ἐκεῖ ἦτο κατεσκευασμένη γέφυρα ἐκ σανίδων· τὴν στιγμὴν δὲ ἀκριβῶς ἐκείνην ἐκ τῆς ἀπέναντι ὄχθης ἐβάδιζον εἰς τὴν γέφυραν πολλοὶ ἄνθρωποι μετὰ τῶν ποιμνίων των, διότι ὁ ἐχθρὸς ἐπλησίαζε καὶ ἔπρεπε νὰ σώσουν τὰ ποίμνια ἀπὸ τῶν χειρῶν του.

Ὁ Λούης Ῥάουχ ἰδὼν τὴν γυναῖκά του ἐρχομένην προϋπήντησεν αὐτήν.

«Ἦλθες, Αἰσάβη μου, εἶπε πρὸς αὐτὴν μετ' ἀγωνίας. Καὶ τὸ παιδί μας;

— Ἡ Πιστήτο φυλάγει, κοιμᾶται. Σοῦ ἔφερα νὰ δειπνήσῃς, θὰ πεινᾷς. Καὶ διατί δὲν ἔρχεσαι σπίτι ἀφ' οὗ τὸ γεφύρι ἐτελείωσε;

— Δὲν βλέπεις ὅτι κατασκευάζομε καὶ ἄλλο παρέκει; εἶπεν ὁ ξυλουργὸς καθίζων ἐπὶ τῶν χόρτων διὰ νὰ δειπνήσῃ. Ποῦ φτάνει ἕνα γεφύρι μονάχα νὰ περάσουν ὅλα τὰ κοπάδια εἰς μίαν νύκτα; Καὶ πρέπει νὰ ἴδῃς ὅτι εἶνε φόβος μήπως οἱ ἐχθροὶ εἶνε αὔριον ἐδῶ, καὶ θὰ ἔχωμεν καὶ μάχην κάπου ἐδῶ τριγύρω. Ἐμοιρασθήκαμεν εἰς δύο καὶ οἱ μισοὶ δουλεύουν, καὶ ἀναπαύονται οἱ ἄλλοι μισοί· ὥστε λογαριάζομεν νὰ εἶνε τὸ γεφύρι τελειωμένο μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρες. Καὶ αὔριον τὸ πρωὶ ἀφ' οὗ περάσουν ὅλα τὰ ζῷα, θὰ τα χαλάσωμεν καὶ τὰ δύο γεφύρια, διὰ νὰ μή τα εὕρῃ ὁ ἐχθρὸς ἕτοιμα καὶ τα μεταχειρισθῇ.

— Καὶ 'μεῖς! τί θὰ γίνωμε;

— Θὰ φύγωμε· δὲν ἔχομε πλέον ἐδῶ δουλειά, καὶ ἐδῶ δὲν εἶνε ἀσφάλεια. Πήγαινε σπίτι καὶ ἑτοίμασε γέρι γέρι ὅσα πράγματα μπορεῖς νὰ πάρωμε μαζί μας καὶ βάλε τα μέσα 'ς τὸ ἁμάξι. Πήγαινε γρήγορα καὶ καρδιά! Ἐγὼ θὰ 'πάγω τώρα νὰ ἐργασθῶ, μὲ φωνάζουν οἱ συντρόφοι μου.»

Ἡ Αἰσάβη, κάτωχρος ἔθλιψε τὴν δεξιὰν τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐξεκίνησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἰκίσκον φέρουσα τὰ δοχεῖά της κενά. Ἦτο δὲ σφόδρα περίλυπος ἀναλογιζομένη ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἐγκαταλίπῃ ἔρημον τὸν οἰκίσκον της, καὶ τίς οἶδεν ἐὰν ἀξιωθῇ νὰ τὸν ἐπανίδῃ ποτὲ σῶον ἢ θὰ τὸν ἐπανεύρῃ ἐρείπιον.

Πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ ἤκουσε θόρυβον καὶ κακόν: κατάρας, κραυγάς, ὡς ἐὰν ἐγίνετο συμπλοκή.

«Μήπως εἶνε οἱ ἐχθροί; Ἀχ! Λούη μου!»

Καὶ ὑπακούουσα εἰς μόνην τὴν φωνὴν τῆς καρδίας της ἐστράφη, καὶ τρέχουσα ἐπανῆλθεν ἐκεῖ ὅπου εἶχεν ἀφήσῃ τὸν ἄνδρα της. Μετ' ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἦτο πλησίον τῆς γεφύρας.

Τῷ ὄντι ἦσαν οἱ ἐχθροί.

Μεταξὺ τῶν μαχομένων διέκρινεν ἡ Αἰσάβη καὶ τὸν ἄνδρα της. Ἀνεφώνησε κραυγὴν μεγάλην καὶ ἔδραμεν ἀστραπηδὸν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκτείνουσα τὰς χεῖρας προσεπάθησε νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ, προβάλλουσα τὸ σῶμά της ὡς ἀσπίδα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ ἄνδρες τοῦ χωρίου ἔσπευδον σωρηδόν, ὁ δὲ ἀρχηγὸς τοῦ ἐχθρικοῦ ἀποσπάσματος, φοβούμενος μήπως ἡττηθῇ, ἐξεφώνησε πρόσταγμα στρατιωτικόν, δεικνύων τὴν ὁδὸν ὅθεν εἶχον ἔλθῃ, καὶ ἄλλον πρόσταγμα δεικνύων τὸν ξυλουργὸν καὶ τὴν γυναῖκά του.

Ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ συνελήφθησαν, ἐδέθησαν διὰ τοῦ αὐτοῦ σχοινίου, καί τις τῶν στρατιωτῶν ὠθῶν αὐτοὺς διὰ τοῦ ὅπλου του εἶπεν: «Ἐμπρός!

— Τὸ παιδί μου! τὸ παιδί μου! ἀνεφώνησεν ἡ Αἰσάβη γοερῶς.

— Ἐμπρός!» ἐπανέλαβεν ὁ ἀποσπασματάρχης, καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς ἑλκόμενοι ἠκολούθησαν τὸ ἀπόσπασμα.

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1871 ἦτο πολλὴ ζωηρότης ἐν τῷ μαγειρείῳ τοῦ γεωπόνου Αἰμμερ. Ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ γραῖα μήτηρ της καὶ ἡ πρεσβυτέρα της θυγάτηρ, κοράσιον ξανθὸν δώδεκα περίπου ἐτῶν, ἦσαν κατακόκκιναι ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς πολλῆς θερμότητος, διότι ἦσαν πλησίον τοῦ πυρὸς καὶ ἐπεστάτουν εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων φαγητῶν νοστιμωτάτων. Ἡ εὐωδία τῶν φαγητῶν εἴλκυεν εἰς τὸ μαγειρεῖον τὰ μικρὰ παιδία τῆς οἰκογενείας, τὰ ὁποῖα ἐγόρταινον ὀσφραινόμενα μετ' ἀπληστίας· ἦσαν πέντε χερουβὶμ ξανθά, ὧν τὸ νεώτατον μόλις εἶχεν ὅλους τοὺς ὀδόντας.

«Τόσον καιρὸν ἔχομεν νὰ κάμωμεν τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων, εἶπε τὸ μεγαλήτερον παιδίον.

—Πέρυσι δὲν ἐκάμαμεν, ἀπεκρίθη ἡ μάμμη γενάζουσα, ποῦ καρδιά! εἴχαμε τὰς συμφορές μας.

— Τί εὔμορφα ὅπου ἦτον προπέρυσι! εἶπε τὸ παιδίον· τότε εἴμαστε εἰς τὸ χωριό μας καὶ ἦλθαν ὅλοι οἱ γείτονες, καὶ τί καλὰ πολὺ ἐδιασκεδάσαμε! Δὲν θὰ γυρίσωμε 'πίσω 'στὸ χωριό μας, μητέρα;

— Ὄχι, Βερνάρδε μου, ποτὲ δὲν θὰ γυρίσωμε. Τὸ χωριό μας δὲν εἶνε πλέον δικό μας, μᾶς τὸ ἐπῆραν οἱ ἐχθροί· καὶ ἂν 'πᾷς καμμιὰ φορὰ νὰ κατοικήσῃς ἐκεῖ ὅταν μεγαλώσῃς, θὰ σε πάρουν στρατιώτη, καὶ ἂν γίνῃ πόλεμος θὰ σε βάλουν νὰ σκοτώσῃς τοὺς πατριῶτές σου.

— Ἐγὼ καλλίτερα ἔχω νὰ σκοτωθῶ μόνος μου παρὰ νὰ σκοτώσω τοὺς δικούς μου, ἀνεφώνησεν ὁ Βερνάρδος.

Ἡ μήτηρ τον ἐνηγκαλίσθη καί τον ἠσπάσθη τρυφερῶς.

«Ἀκούω πατήματα ἔξω 'ς τὸ δρόμο, εἶπεν ἡ ὁρᾶσις· θὰ εἶνε χωρὶς ἄλλο ὁ πατέρας καὶ ὁ θεῖος!»

Καὶ σπεύσασα ἤνοιξε τὴν θύραν.

Ἀλλ' ὑπεχώρησεν ἔκπληκτος, διότι ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν της δύο μορφαὶ ἄγνωστοι, ἀνὴρ καὶ γυνὴ πενιχρὰ ἐνδεδυμένοι, κατηφεῖς καὶ καταβεβλημένοι.

«Μᾶς κάμνετε τὴν χάριν νὰ περάσωμε τὴν νύκτα 'ς τὸ ἀρχοντικό σας; εἶπεν ὁ ἀνὴρ ἱστάμενος ἔξω τῆς θύρας. Ἠθέλαμε νὰ 'πᾶμε νὰ πλαγιάσωμε 'ς τὸ παραπάνω χωριό, ἀλλὰ ἡ καϊμένη ἡ γυναῖκά μου δὲν ἔχει δύναμιν νὰ περιπατήσῃ.

— Κοπιᾶστε, Χριστιανοί μου, εἶπεν ἡ γραῖα, ἡ παραγωνιά μας χωρεῖ ὅλους ὅσοι κρυώνουν. Ἀπόψε εἶνε Χριστούγεννα, καὶ ὁ Χριστὸς ἀποστέλλει τοὺς διαβάτας.»

Ἡ δύσμοιρος γυνὴ χωρὶς νὰ ἀντισταθῇ, ἐστάθη καὶ τὴν ἔσυραν εἰς τὴν ἑστίαν καὶ τὴν ἐκάθισαν, καὶ ἡ θερμότης μετ' οὐ πολὺ ἐζωογόνησε τὰ παγωμένα μέλη της. Ἐψέλλισεν ἡ ἄτυχης λέξεις τινὰς εὐγνωμονοῦσα, καὶ περιστρέφουσα τὸ βλέμμα εἶδε τὰ παιδία. Ἔκρυψε διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

«Νὰ εἴμαστε συμπαθησμένοι, εἶπεν ὁ ἀνὴρ πλησιάζων τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ ἀντιστρόφου μέρους τῆς χειρός· ἐχάσαμεν ἕνα παιδάκι σὰν τὸ δικό σας τῆς αὐτῆς ἡλικίας».

— «Καϊμένοι γονεῖς! εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα συγκεκινημένη. Καὶ εἶνε πολὺς καιρός;

— Δεκαοκτὼ μῆνες, 'ς τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου, εἶπεν ὁ ἀνήρ. Ἡ γυναῖκά μου μοῦ ἔφερε νὰ δειπνήσω ἐκεῖ που ἐδούλευα ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό μας, γιατὶ δὲν 'μποροῦσα ν' ἀφήσω τὴ δουλειά μου, νὰ 'πάγω 'ς τὸ σπίτι νὰ φάγω. Ἄφησε τὸ λοιπὸν τὸ μωρὸ κοιμισμένο μέσα 'ς τὴ σκάφη. Ἦλθαν τὴν ὥραν ἐκείνην οἱ ἐχθροί, ἐκτυπηθήκαμε, καὶ ὅταν εἶδαν ὅτι δὲν 'μποροῦν νὰ τα βγάλουν πέρα μαζί μας, ἔφυγαν καὶ μας ἐπῆραν μὲ τὴ βία τὴν καϊμένη τὴ Αἰσάβη μου καὶ ἐμένα.

Μᾶς ἐκράτησαν ὀκτὼ ἡμέρας καὶ ὁλοένα ἔλεγαν ὅτι θὰ μας τουφεκίσουν, καὶ ἔπειτα μᾶς ἀπόλυσαν. Ἐλπίζαμεν ὅτι οἱ συγχωριανοί μας θὰ ἄκουαν τῆς φωνὲς τοῦ μωροῦ μας καὶ θὰ ἔμβαιναν 'ς τὸ σπίτι νὰ το πάρουν· ἀλλὰ ὅταν ἐγυρίσαμε 'ς τὸ χωριό, δὲν εὑρήκαμε ψυχή, παντοῦ ἐρημιὰ καὶ κακομοιριά, καὶ τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ καϊμένα, καὶ μαζί μ' αὐτὰ καὶ τὸ δικό μας. Ἐσηκώσαμε ὅλες τὰς πέτρες μὴν τύχῃ καὶ εὕρωμε τὸ κορμὶ τοῦ μωροῦ μας, ἀλλὰ τοῦ κάκου! Μοναχὰ ἔξω ἀπὸ τὰ χαλάσματα τοῦ σπιτιοῦ ἡ Αἰσάβη εὑρῆκε τὸ μάλλινο παπουτσάκι του, αὐτὸ μοναχά μας ἔμεινε ἀπὸ τὸ παιδί μας.

— Τὸ καϊμένο! εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα...

— Ἀπὸ τότε, κυρά μου, ἐπροσπάθησα μὲ τὴν τέχνη μου τὴν ξυλουργικὴ νὰ βγάζω τὸ καθημερινό, καὶ ἐπήγαινε καλούτσικα ἡ δουλειά μου, ἀλλὰ ἡ καϊμένη ἡ γυναῖκά μου, τὴν ἔβλεπα καὶ ἔλυωνε ἀπὸ τὴ λύπη της, καὶ ἔτσι πλέον ἀπεφάσισα νὰ φύγω ἀπὸ τὸν τόπο ὁ ὁποῖος μας ἐθύμιζε τὴν δυστυχίαν μας.»

Ἐν ᾧ δὲ ὁ ξυλουργὸς διηγεῖτο ταῦτα, ἡ Αἰσάβη ἤπλωσε τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβε τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐνθύμισεν εἰς αὐτὴν τὸ τέκνον της καί το ἐθώπευε φιλοστόργως. Τὸ παιδίον κατὰ πρῶτον ἐφοβήθη ὀλίγον· ἀλλ' ἡ μεγάλη ἀδελφή του εἶπε πρὸς αὐτό:

«Ἐρρίκε μου, φίλησέ την τὴν καϊμένη, δὲν τὴν βλέπεις πόσον εἶνε λυπημένη! Καὶ παρευθὺς ὁ μικρὸς Ἐρρίκος ἤπλωσε τοὺς μικροὺς βραχίονός του καὶ περιέβαλε τὸν τράχηλον τῆς γυναικός, ἀσπαζόμενος αὐτὴν προθύμως καὶ μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεώς του.

Ὑλακαὶ χαρμόσυνοι ἠκούσθησαν ἔξωθεν, ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ εἰσορμῶσι δύο κύνες εἰς τὸ μαγειρεῖον ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν οἰκοδεσποτῶν.

Ἡ οἰκοδέσποινα εἶπεν ἐν συντόμῳ εἰς αὐτοὺς τί συμβαίνει, καὶ τίνες εἶνε οἱ δύο ξένοι, ἀλλ' αἴφνης τὸ ἕτερον τῶν ζῴων ὅπερ ἀπὸ τῆς ὥρας καθ' ἣν εἰσῆλθε δὲν ἔπαυεν ὀσφραινόμενον τοὺς ξένους, ἀνορθοῦται καὶ βάλλει τοὺς δύο πόδας ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς Αἰσάβης, καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς περιλείχει τὸ πρόσωπόν της διὰ τῆς μακρᾶς καὶ ρο-

δοχρόου γλώσσης του καὶ κραυγάζει ὑπὸ χαρᾶς·

«Πιστή! ἀνεφώνησεν ἡ Λισάβη. Λούη, ἡ Πιστή μας.»

Ἡ Πιστὴ καταλείπει τὴν Λισάβην καὶ σπεύδει πρὸς τὸν Λούην, ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν Λισάβην καὶ πάλιν πρὸς τὸν Λούην καὶ πηδᾷ καὶ ὑλακτεῖ ὡς παράφρων ὑπὸ χαρᾶς.

«Πού την εὑρήκατε τὴν Πιστήν; ἠρώτησεν ὁ Λούης Ῥάουχ τὸν οἰκοδεσπότην. Σᾶς παραλῶ κάμετέ μου τὴν χάριν, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ 'πῆτέ μου!

— Εἶνε πολυδιήγητα, εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης. Ποῦ νὰ σᾶς τα λέγω!

— Ἐγὼ θὰ τα διηγηθῶ, ὑπέλαβεν ἡ οἰκοδέσποινα παρατηροῦσα τὴν Λισάβην, ἥτις ἐθώπευε τὴν Πιστὴν χωρὶς νὰ παραιτήσῃ καὶ τὸ παιδίον. Ἀκοῦστε νὰ σᾶς τα εἰπῶ ὅλα. Ἡμεῖς ἐκατοικοῦσαμεν εἰς τὰ σύνορα καὶ εἴχαμεν ἐνοικιασμένον ἕνα καλὸν κτῆμα. Ὅταν ἄρχισεν ὁ πόλεμος, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ τελειώνῃ καὶ ἡ ἐνοικίασις τοῦ κτήματος, ἐφύγαμεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἤλθαμεν ἐδῶ νὰ κατοικήσωμε, γιατὶ ἔχω καὶ ἐδῶ τὴν ἀδελφή μου ἀποκαταστημένη ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ἐπήραμε τὸ λοιπὸν ὅλα μας τὰ πράγματα καὶ ὅλο μας τὸ νοικοκυριό, τὰ ἄλογά μας καὶ τὰ κτήνη μας. Σ' τὸ δρόμο ἀπαντήσαμε ἕνα χωριὸ ἔρημο· ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχαν φύγῃ καθὼς εἶδαν τὸν ἐχθρὸν νὰ ἔρχεται. Ἐκεῖ δά που ἐκυττάζαμε τὴν καταστροφὴ καὶ τὸ κακό, ἀκούσαμε φωνὴ μικροῦ παιδιοῦ που ἔκλαιγε, καὶ γαυγίσματα λυπητερά. Τρέχω ἀνοίγω τὴ θύρα καὶ τὸ καϊμένο τὸ σκυλὶ ἔρχεται καί μου γλείφει τὰ χέρια καὶ με τραβᾷ ἀπὸ τὸ φόρεμα νὰ 'πᾶμε κοντὰ 'ς τὴν κούνια τοῦ μωροῦ. Τὸ τσαμένο τὸ μωρὸ ἀπὸ τὸ πολὺ κλάψε κλάψε ἦταν μελανιασμέσο, τὸ τσαμένο! Καὶ τί πεῖνά πού την εἶχε τὸ μωρό μου! Εὐθὺς τρέχω καὶ ἁρμέγω μιὰ ἀγελάδα μας καί του δίνω καὶ πίνει. Καθὼς ἤπιε, εὐθὺς ἠμέρωσε καὶ ἀπεκοιμήθη 'ς τὴν ἀγκαλιά μου. Μπορούσαμε νὰ το ἀφήσωμε μέσα 'ς τὸ ἔρημο χωριό; Τὸ ἐπῆρα λοιπὸν μαζί μου, ἐπῆρα καὶ τὰ ρουχαλάκια ὅπου ἦταν μέσα 'ς τὴν κούνια. Ἡ καϊμένη ἡ σκυλίτσα μ' ἐπῆρε τὸ κατόπιν μαζὶ μὲ τὸ σκυλάκι της, καὶ κυττάξετέ το πῶς ἐμεγάλωσε, ἔγινεν ἀγνώριστο. Ἐλησμόνησα νὰ σας 'πῶ, ἥτι ὅταν ἔπεῖτα ἐκάθισα νὰ το ἀλλάξω τὸ μωρό, εἶδά πως εἶχε πέσῃ 'ς τὸ δρόμο τὸ ἕνα παπουτσάκι του.»

Ἡ Λισάβη ἠκροᾶτο κρατοῦσα τὴν ἀναπνοήν της, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐλάμβανεν ἀμυδρὰν ἐλπίδα, ἔπειτα δὲ τόση ἦτο ἡ χαρά της, ὥστε παρευθὺς ἔλαβε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ λέξιν, τὸ ἔδειξεν εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν.

«Ναί, ναί, αὐτὸ εἶνε!» ἐψέλλισεν ἡ οἰκοδέσποινα συγκεκινημένη καὶ δακρύουσα. Αὐτὸ εἶνε κράτησέ το, τὸ παιδάκι σου, χριστιανή μου».

. . . . . .

«Ἐφέτος εἴμαστε πολὺ καλλίτερα παρὰ πρόπερσι!» εἶπεν ὁ μικρὸς Βερνάρδος μετὰ δύο ὥρας, ὅτε ἦσαν περὶ τὸ τέλος τοῦ δείπνου.

Ἡ οἰκοδέσποινα δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλὰ παρετήρησε μετὰ λύπης τὸ παιδίον ὅπερ ἠγάπα ὡς ἴδιόν της τέκνον.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἐνόησε τὸ βλέμμα τῆς γυναικός του καὶ τί διενοεῖτο τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Διὰ τοῦτο παρευθὺς εἶπε πρὸς τοὺς ξένους!

«Ἂν θέλετε νὰ μείνωμεν ὅλοι μας εὐχαριστημένοι, νὰ μείνετε εἰς τὸ χωριό μας, νὰ ζήσωμεν ὅλοι μαζί μιὰ χαρά. Ἐδῶ, κῦρ Λούη μου, θὰ ἔχῃς πάντα ἐργασίαν, διότι ἐδῶ δὲν ἔχομε κανένα ξυλουργόν, καὶ ὅταν μας χρειάζεται εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ τρέχωμε τρεῖς ὧρες μακριὰ εἰς τὸ γειτονικὸ χωριὸ νὰ κάνωμε τὴ δουλειά μας. Τὸ λοιπὸν ἐγὼ εἶμαι τῆς γνώμης νὰ μείνετε ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴ χάσωμε καὶ 'μεῖς τὸν μικρὸν Ἐρρῖκον, ἔτσι τον ἐλέγαμε 'μεῖς Ἐρρῖκον· ἀλλὰ καὶ τώρα δὲν θὰ τον ἀγαπᾶμε ὀλιγώτερο μὲ τὸ ἀληθινὸ ὄνομά του Φρίτς. Ἔ, τί λέτε εἶσθε σύμφωνοι;

Περιττὸν εἶνε νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ὁ Λούης Ῥάουχ, καὶ ἡ Λισάβη ἦσαν συμφωνότατοι· διότι καὶ τώρα ἀκόμη ἂν ἔλθετε εἰς τὸ χωρίον, θὰ ἴδητε ἀπέναντι τῆς οἰκίας τοῦ κῦρ Λίμμερ μικρὸν ξυλουργεῖον. Θὰ ἴδητε τὸν ξυλουργὸν ἐργαζόμενον καὶ ᾄδοντα, τὴν δὲ Λισάβην καθημένην εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐπιτηροῦσαν τὰ παιγνίδια τοῦ μικροῦ Φρίτς καὶ τῆς Πιστῆς, τοῦ γενναίου τούτου σωματοφύλακος.

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τῆς Mme Colomb)

Παναγιωτης Ι. Φερμπος

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΤΟΜΟΥ